A muncit printre străini ca să investească în România

ROMÂNIA
Newsweek®

Anul 2 ■ Numărul 47 ■ Preț: 11,90 lei

29.03-4.04.2019

MOARTEA PE CARE O RESPIRĂM

Poluarea ucide 36.000 de români în fiecare an, dublu față de media europeană.

19047
5 948494 000029

MATINALUL #1
DIN ROMÂNIA

KISS FM

LUNI-VINERI • 06:00-10:00

Newsweek ROMÂNIA

29.03-4.04.2019 _ ANUL 2 _ NR.47

SUMAR

Periscop

06 **Ascultare**
Mitul „milioanelor de români interceptați“
08 Cum te ascultă oficialii britanici
09 **Viziteu:** PSD fuge de unitățile de interceptări

Opinii

10 RĂZVAN CHIRUȚĂ
Totul e la vedere, documentați-vă
MIRCEA MARIAN
Nici o milă pentru suferințele bolnavului Dragnea
11 CRISTIAN PREDA
#șîeu

Dosar

12 **Poluare**
Moartea pe care-o respirăm
14 Poluarea ucide mai mult decât fumatul
16 Măsurătorile independente arată dezastrul
18 **Radu Țincu:** Amenințare globală
19 Emisiile de CO_2 ale autoturismelor au crescut în 2018
20 Primăria Capitalei, dată în judecată
22 **Ciprian Ciucu:** Autoritățile ascund adevărul
23 Undă verde pentru mirosul pestilențial

Periscop

24 **Securitate**
„Udișteanu“ de la CIE
26 **„Mită“ din bani publici**
Dragnea discriminează județele care nu îl votează

Internațional

30 **Calcul cinic**
Popularii europeni nu-l lasă din brațe pe euroscepticul Orban
34 **Discuții secrete**
Doctorul (de spioni) e aici
38 **Securitate regională**
„Rusia nu plănuiește o nouă agresiune militară de amploare“

Magazin

40 **Poveste de succes**
A muncit printre străini ca să investească într-un business unic în România
44 **Climb4Dreams**
Pe acoperișul lumii, pentru copiii în dificultate
46 **Beyoncé**
„Asta este frumusețea“
50 **Interviu Salonul Auto de la Geneva**
Mașinile sport nu mai au viitor
52 **Fără adversar**
Mazda CX-5 SkyActiv-G194 Revolution Top 4x4
54 **Geologie**
Cenușă din cenușă
56 **Tehnologie**
Când mașinile se transformă în cârtițe
56 **Călătorii**
Un altfel de „Da“

Calendar

62 Primele patru căsătorii din lume între persoanele de același sex

» P.34

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.64-65

REDACȚIA

DIRECTOR _ **Sabin Orcan**

REDACTOR-ȘEF _ **Răzvan Chiruță**

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT _ **Cătălin Prisacariu**

Online manager _ **Ștefan Onica**
Senior editor _ **Mircea Marian**
Senior editor _ **Silviu Sergiu**
Senior editor _ **Mihai Duță**
Senior editor _ **Petre Bădică**
Senior editor _ **Ramona Ursu**
Editor _ **Flavia Drăgan**
Editor _ **Răzvan Scăețeanu**
Reporter special _ **Petru Zoltan**
Reporter _ **Adelina Sahlean**
Contributori _ **Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Cristian Preda, Iulian Fota**

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

DTP

Ionuț Aldea

TRADUCERE

Monica Ady

GRAFICĂ

Cătălin Zaharia

FOTO

shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81
0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ **Carmen Dincă**

DIRECTOR PUBLICITATE _ **Adrian Dinu**
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ **Andrei Sabin Orcan**

TIPAR:
Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

CHICAGO, STATELE UNITE

Verde de... St. Patrick's Day

Apele Râului Chicago, care traversează metropola americană cu același nume, au fost colorate în verde și în acest an pentru a sărbători Ziua Sf. Patrick, patronul spiritual al irlandezilor de pretutindeni, în data de 16 martie. Această tradiție datează din 1962.

SCOTT OLSON/GETTY IMAGES

SHENYANG, CHINA

Bugatti de jucărie

Un model sport Bugatti realizat din 238.762 de piese a fost expus pe 20 martie la un mall din orașul Shenyang, provincia Liaoning, China. Modelul este realizat la scara 1:8 față de original și cântărește 1.130 kilograme.

VCG/VCG VIA GETTY IMAGES

TIMIȘOARA, ROMÂNIA

Salvați din smoală

Echipele de intervenție din Timișoara au salvat mai mulți câini maidanezi, după ce aceștia au căzut într-o groapă cu smoală. Acțiunnea de salvare a avut loc pe 19 martie 2019.

INQUAM PHOTOS/OCTAV GANEA

SAN FRANCISCO, STATELE UNITE

Google și jocurile video

Google a intrat în industria jocurilor video, estimată la 180 de miliarde de dolari, odată cu lansarea Stadia, o platformă de jocuri online în cloud. În imagine, Majd Bakar, vicepreședinte la Google LLC, ține un discurs în cadrul Conferinței Dezvoltatorilor de Jocuri Video, în data de 19 martie 2019.

DAVID PAUL MORRIS/BLOOMBERG VIA GETTY IMAGES

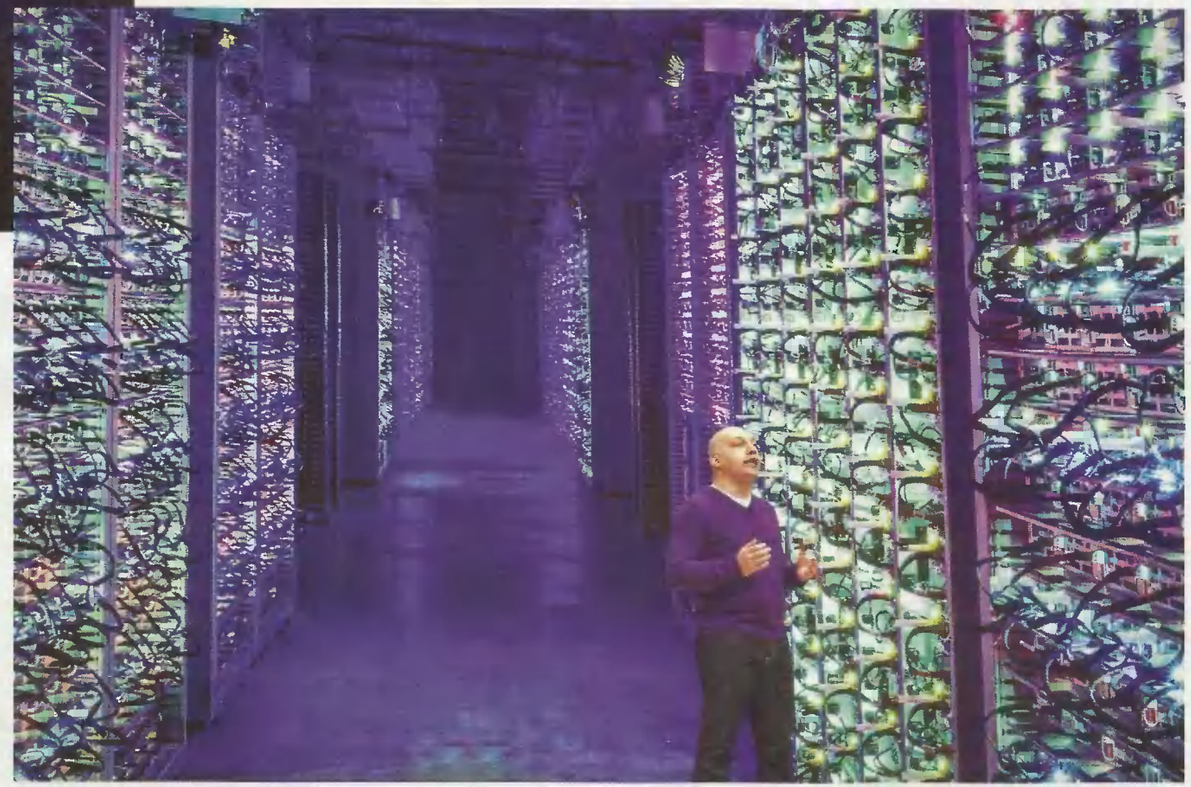

ASCULTARE

Mitul „milioanelor de români interceptați"

Un deputat din comisia de control al SRI, Lucian Stanciu Viziteu, arată că numărul persoanelor interceptate în dosare penale este mult mai mic decât cel vehiculat de PSD.

CEA MAI MARE PARTE A interceptărilor a fost solicitată de către parchetele locale și DIICOT, nu de către DNA, așa cum au sugerat liderii social democrați, atunci când au creat mitul „statului-paralel".

Lucian Viziteu (USR) atrage însă atenția că raportările privind rezultatele măsurilor de supraveghere tehnică nu sunt la standardele unor state precum Marea Britanie sau SUA.

Între 2005 și 2015, în România, numărul persoanelor „vizate" de mandatele de supraveghere tehnică a fost de 266.455, estimează deputatul Lucian Viziteu. Estimarea se bazează pe numărul de mandate de supraveghere tehnică solicitate de parchete. Parlamentarul USR a apelat la prevederile Legii 544/ 2001 privind accesul la informații publice. Unele parchete, precum cele de pe lângă curțile de apel din București și Constanța, au refuzat să-i răspundă.

Estimări contradictorii și „grosolane"

Un raport al comisiei parlamentare de control al SRI, din octombrie 2018 și asumat doar de PSD, ALDE și UDMR, prezintă o estimare diferită, susținând că au fost șase milioane de persoane interceptate, adică de peste 20 de ori mai multe decât a calculat Lucian Viziteu.

În acel raport, numărul mandatelor de supraveghere tehnică pentru perioada 2005-2015 era prezentat ca fiind de 298.833.

Cu tot cu datele pe 2016, numărul mandatelor de supraveghere – potrivit parlamentarilor PSD, ALDE și UDMR – ar fi ajuns la 311.825.

Parlamentarii puterii au folosit exemplul unui mandat de supraveghere tehnică din 2014 (846/UP), mandat prin care 80 de persoane au fost fie interceptate, fie fotografiate sau filmate, pentru a extrapola calculele și a ajunge la concluzia că au fost peste șase milioane de cetățeni, adică aproape două treimi din populația țării, cărora li s-au „restrâns temporar drepturile și libertățile".

Opoziția din comisie a contestat datele furnizate de majoritate, arătând că acele calcule, bazate pe extrapolări, sunt inexacte și estimările sunt „grosolane".

De altfel, majoritatea PSD-ALDE-UDMR din comisia SRI a refuzat solicitarea opoziției din comisie de a efectua un control la unitatea acestui serviciu secret care se ocupă de interceptări pentru a verifica „modalitățile interne de evitare a oricărui abuz".

„Reprezentanții trinomului minciunii, PSD, ALDE și UDMR, din Comisia de control a SRI mint de îngheață apele, exagerează flagrant și folosesc aceste funcții pentru a denigra și demoniza întregul Minister Public, cât și instituțiile care se ocupă de securitate națională", s-a plâns deputatul USR din comisia de control.

Martirizarea lui Tăriceanu

Raportul PSD, ALDE și UDMR mai susține că, între 2005 și 2016, numărul mandatelor de siguranță națională obținute de SRI a fost de 31.802 (respectiv 28.379 între 2005 și 2015). Majoritatea din comisia de control a Serviciului Român de Informații s-a folosit de acel raport pentru a menționa că președintele Senatului, Călin Popescu Tăriceanu, a fost supravegheat timp de patru luni, fără să fie ulterior notificat în legătură cu această restrângere a drepturilor și libertăților.

Deși raportul susține că acesta a fost interceptat doar patru luni, fostul său consultant politic, Dan Andronic, a scris că Tăriceanu a fost ascultat timp de șapte ani. O moderatoare a postului Antena 3 l-a compătimit pe liderul ALDE și a catalogat că este „halucinant" ce i s-a întâmplat.

În februarie 2018, Tăriceanu a fost audiat în comisia SRI și a susținut că mandatele de supraveghere care îl includeau se refereau la dosarul Microsoft.

Comisia SRI a acceptat ca, la cererea sa, să adreseze o serie de întrebări către acest serviciu de informații: cine a pus în mișcare interceptările, în baza cărui mandat s-au început aceste interceptări,

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

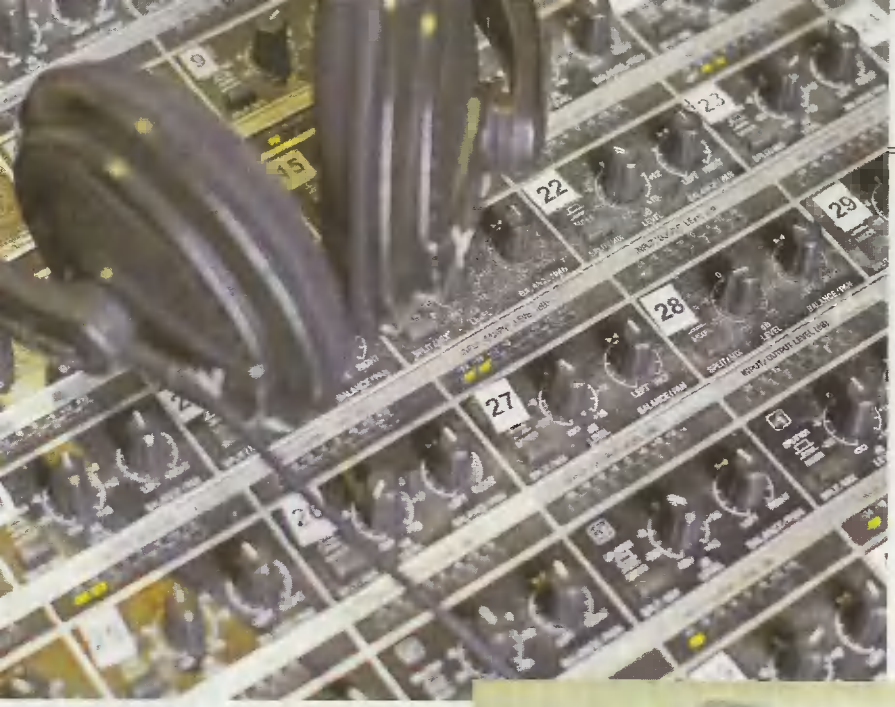

VICTIMIZARE
Călin Popescu Tăriceanu a susținut că a fost ascultat timp de șapte ani. De fapt, a fost interceptat doar patru luni

ce s-a întâmplat cu rezultatele interceptării, cine a beneficiat de aceste interceptări, care au fost beneficiarii secundari ai acestor interceptări.

DNA ascultă mai puțin decât DIICOT

Raportul deputatului USR Lucian Stanciu Viziteu arată că, din cele 266.455 persoane care au fost supravegheate, 39%, respectiv 102.625, au fost interceptate la solicitarea parchetelor de pe lângă judecătorii și 38% (102.087) la solicitarea DIICOT.

DNA vine abia pe locul III în ceea ce privește solicitările de interceptări, cu 35.115 persoane supravegheate, adică 13%.

Parchetele de pe lângă Curțile de Apel au interceptat 4% din persoane, iar cele de pe lângă tribunale și de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, 3%.

Viziteu raportează numărul persoanelor supravegheate la numărul de cauze instrumentate între 2005 și 2015 de către parchete și arată că în doar 1,69% din dosare s-au folosit mandate de supraveghere. Între 2005 și 2015, parchetele au avut de soluționat nu mai puțin de 15.767.173 cauze, conform rapoartelor Ministerului Public.

Propunerea deputatului

Ceea ce propune acum deputatul USR este înființarea unui registru al mandatelor de supraveghere specială, care să includă, pentru fiecare parchet, detalii despre mandatele solicitate aprobate, costul acestora și finalitatea juridică, așa cum există în alte state.

„Acest registru va deveni parte integrantă a raportului anual asupra sistemului judecătoresc, astfel încât modul prin care mijloacele speciale de investigare, care restrâng drepturi și libertăți civile sunt folosite în România să fie cunoscute clar și comprehensiv de către noi toți", scrie Lucian Viziteu.

Deputatul mai susține că a constat lipsa unei transparențe asupra modului de folosire a măsurilor de supraveghere - câte, când, câte persoane vizează, cine le cere și pentru ce - cât și a eficacității acestora, respectiv ce s-a obținut, cu ce costuri și cum au fost protejate ulterior persoanele care nu mai sunt suspecte.

Cât costă filajul

În februarie 2019, Antena 3 a prezentat date privind costurile filajului în dosarul retrocedărilor ilegale, în care sunt vizați Remus Truică și Paul de România. Minutul de interceptare costă 2,57 lei, iar ora de filaj este 314 lei, arată documentele DNA Brașov trimise instanței. Costul total al interceptărilor în acest dosar a fost de 30-40.000 de euro, dar prejudiciul descoperit de procurori este de 15 milioane de euro.

Cu toate acestea, fostul ofițer SRI Daniel Dragomir, el însuși trimis în judecată de DNA, a susținut la Antena 3 că supravegherea lui Călin Popescu Tăriceanu i-ar fi costat pe contribuabili 44 de milioane de euro.

CIFRE

- 266.455 persoane au fost supravegheate între 2005 și 2015;
- 102.625 au fost interceptate la solicitarea parchetelor de pe lângă judecătorii;
- 102.087 au fost interceptate la solicitarea DIICOT;
- 35.115 au fost interceptate la solicitarea DNA.

Cum te ascultă oficialii britanici

ÎN MAREA BRITANIE, EXISTĂ O autoritate care este însărcinată cu supravegherea modului în care au fost puse în aplicare mandatele de interceptare.

Autoritatea prezintă anual un raport detaliat privind numărul de mandate, autoritățile care le-au solicitat, motivele, durata mandatelor, precum și „erorile" în procesul de supraveghere tehnică. De exemplu, în 2016, au fost 22 de erori pe care această autoritate le-a considerat „grave". Într-unul din cazuri, un mandat de supraveghere tehnică în cazul unei persoane a fost tipărit greșit, data nașterii fiind eronată. Printr-o serie de erori circumstanțiale, poliția a arestat și a confiscat aparatura electronică a unei persoane nevinovate.

Pentru a evita folosirea abuzivă a mandatelor de interceptare, autoritatea britanică de supraveghere inspectează periodic GCHQ – centrul guvernamental de comunicații – discută cu managerii și verifică procedurile interne. Divizia de securitate a GCHQ verifică prin sondaj posibila utilizare neautorizată a datelor colectate de către această instituție. GCHQ a explicat în detaliu observatorilor de la autoritatea de supraveghere modul în care împărtășesc datele colectate cu statele din cadrul proiectului Five Eye – o alianță a serviciilor secrete din Marea Britanie, SUA, Australia, Noua Zeelandă și Canada.

Potrivit datelor publice, în 2016, în Marea Britanie au fost emise 754.559 de mandate de supraveghere tehnică. Circa 50% din aceste mandate au solicitat doar date despre deținătorul abonamentului. Din solicitările de mandate, 27% au fost returnate cu solicitări de informații suplimentare. Circa 6% au fost respinse, majoritatea pentru că măsura ar fi fost „disproporționată". Din mandatele aprobate, circa 6% au colectat date pe o perioadă mai lungă de un an. Cele mai multe supravegheri, 24%, au avut o întindere în timp între 30 și 90 de zile. Doar 6% din mandate au fost emise pe motive de siguranță națională, majoritatea relativă, 24%, fiind solicitate pentru investigarea traficului de droguri, pe locul doi, 14%, fiind anchetele legate de infracțiuni sexuale.

În Marea Britanie, pot cere mandate de supraveghere, printre altele, serviciile de informații, forțele de poliție, comisia care supraveghează jocurile de noroc, fiscul sau agenția pentru imigrație.

În 2016, în Marea Britanie au fost emise 754.559 de mandate de supraveghere tehnică

California, sute de interceptări fără rezultate

Și statul California prezintă anual un raport privind interceptarea comunicațiilor electronice. Raportul pentru anul 2017 începe cu rezultatele obținute în baza acestor interceptări: regiunea Los Angeles a confiscat tone de droguri, în comitatul Sacramento au fost confiscate 212 arme de foc, iar în regiunea Fresno au fost salvate victimele unei rețele de trafic de persoane. Nu mai puțin de 729 de persoane au fost arestate, urmare a utilizării supravegherii electronice, iar 84 au fost condamnate.

În document sunt prezentate date privind: numărul mandatelor solicitate, numărul de mandate aprobate sau durata medie a zilelor de interceptare. În majoritatea regiunilor, toate mandatele solicitate au fost aprobate.

De exemplu, regiunea Los Angeles a solicitat 229 de mandate, durata medie fiind de 50 de zile. O anexă din raport detaliază fiecare mandat: numărul de persoane interceptate, numărul de comunicări interceptate, numărul de comunicări incriminatorii, precum și rezultatele obținute.

De exemplu, în mandatul 2017-LA-37, emis în regiunea Los Angeles, au fost interceptate 391 de persoane, dar la momentul elaborării raportului privind supravegherea comunicațiilor electronice nu fuseseră prezentate niciun fel de rezultate.

Un alt mandat, 2017-LA-83, a permis ascultarea a 383 de persoane, concluzia fiind că agenții au învățat metodele de operare a unei bande și au lărgit cercul suspecților. Foarte multe mandate s-au încheiat fără niciun fel de rezultate, fiindcă, de exemplu, suspecții au abandonat telefoanele pe care le foloseau.

Statul California prezintă, într-o altă anexă, numele fiecărui ofițer de poliție care a solicitat mandate de interceptare, precum și numele judecătorului care le-a aprobat.

Viziteu: PSD fuge de unitățile de interceptări

NEPROFESIONIȘTI
Oamenii trimiși de PSD, ALDE și UDMR în comisia SRI preferă să slujească interesul șefilor lor, a declarat deputatul Lucian Viziteu.

DEPUTATUL USR LUCIAN Stanciu Viziteu, doctor în Finanțe la Universitatea din Grenoble, a pregătit mai multe rapoarte despre activitatea SRI, rapoarte care contraziceau concluziile majorității. El critică refuzul parlamentarilor PSD-ALDE de a merge în vizită la unitatea SRI care se ocupă de interceptări.

Newsweek România: **A efectuat comisia SRI vreun control la unitatea care se ocupă de interceptări?**

Lucian Stanciu Viziteu: Nu a făcut n iciun control la vreo unitate care se ocupă cu interceptări sau la unitatea care se ocupă de apărarea Constituției. Majoritatea PSD-ALDE a refuzat, deși am solicitat.

De ce?

Inițial, am crezut că refuzul majorității PSD, ALDE și UDMR era bazat pe incompetență. Am înțeles că vedeau comisia ca o tribună pentru persoane certate cu legea, cu scopul de a asigură marfă televiziunilor de propagandă controlate de socialiști. Astăzi sunt sigur că refuză să facă un control real la SRI pentru că am putea descoperi că poveștile lor cu James Bond care îi ascultă de sub pat sunt exact asta, niște povești. Fug de unitățile de interceptări că dracul de tămâie, de teamă că propaganda lor s-ar putea prăbuși. Încerc să scot la iveală minciunile lor pentru că ceea ce fac afectează direct securitatea națională. Nu te poți juca cu instituții fundamentale decât dacă ești angajat full-time să faci jocurile unei puteri străine.

Cum ați defini atitudinea majorității din comisie față de SRI?

Nu sunt mulțumit de profesionalismul lor și aș spune, cu regret, nici de faptul că au ales să nu fie liberi. Oamenii trimiși de PSD, ALDE și UDMR în această comisie preferă să slujească interesul șefilor lor și nu interesul public. În afară de doi-trei care acționează ca niște cerberi pentru a duce votul în direcția dorită, ceilalți sunt dezinteresați. Nu își doresc să înțeleagă cum funcționează serviciile pe care teoretic le controlăm.

PSD va încerca să exercite un control mai puternic asupra SRI?

Evident. Așa e PSD: nu mai fac diferență între instituțiile de partid și cele de stat, vor să le controleze pe toate. În această perioadă au fost abuzuri, un exemplu fiind atunci când au forțat demisia unui ofițer SRI, deși politica de cadre aparține directorului instituției, nu comisiei. E absurd și ilegal. Chiar dacă nu controlează politic instituțiile de securitate, PSD le influențează enorm activitatea, prin intermediul bugetului. Se plâng că nu au bani de operațiuni, nu-i ascultă nimeni. Când se uită la SRI, pesediștii văd doar suspecți de corupție ascultați. Un om normal vede și terorism, și mafie, și crimă organizată, și apărarea Constituției, și securitatea energetică, și spionaj rusesc.

Ar fi mai democratică o autoritate națională pentru interceptări, cum vrea PSD?

Nu. Comisiile parlamentare au toată libertatea legislativă să poată verifica la sânge cum se fac aceste mandate de securitate națională și dacă prevăd suficiente garanții. Este o ipocrizie să spui că sunt abuzuri fără să fi fost o singură dată în control la unitățile tehnice. Povestea autorității naționale de interceptări este hilară. Ideea a fost lansată acum aproape un deceniu, iar atunci Tăriceanu s-a împotrivit pe motiv că va face poliție politică. Astăzi, Tăriceanu e cel mai mare susținător, alături de PSD. Eu aș agrea ideea pentru că ar putea degreva multe instituții de propaganda mincinoasă că ar face ilegalități. Cu o condiție, să nu fie condusă de persoane numite de Parlament. Să aibă o conducere numită de CSM, de exemplu. Să aibă un control parlamentar, dar conducerea să fie asigurată apolitic.

Credeți că DNA a abuzat de utilizarea mijloacelor de interceptare tehnică?

Nu aveau cum. Orice mandat de supraveghere tehnică este solicitat de un procuror, aprobat de un superior ierarhic și apoi autorizat de un judecător de drepturi și libertăți civile. Există mai multe filtre. Cei din PSD ar vrea să aibă o imunitate supremă, să nu îi atingă nimeni. Îmi pare rău pentru ei, dar nu se mai poate. Pesediștii au avut destulă vreme de huzur, de când au venit pe tancurile sovietice și până la Iliescu.

RĂZVAN CHIRUȚĂ

Totul e la vedere, documentați-vă

Cuvântul e bizar, a scris Cristian Preda într-un articol din numărul 46 al *Newsweek România*, referindu-se la „aprozar".

Apoi tot el l-a și explicat: este o alăturare a primelor patru litere din „aprovizionare" și a primelor trei din „zarzavat".

Am distribuit pe Facebook articolul, dar în scurta descriere aferentă postării nu am inclus fraza de mai sus, ci doar: „Cine nu știe ce e un aprozar poate afla din DEX că așa se numea în vremea comunismului o unitate comercială pentru produse agroalimentare".

Ce s-a întâmplat în continuare este fascinant, dar nu neobișnuit. Doi comentatori l-au ironizat pe Cristian Preda, explicându-i, cu ușoară aroganță, exact ceea ce scrisese deja autorul în textul său, respectiv originea cuvântului aprozar. Ulterior, unul dinte comentatori a recunoscut că citise textul înainte de a se porni să-i explice lui Preda ceea ce Preda explicase deja.

M-a și întristat această situație care, din păcate, nu este unică. Pentru că așa cum nu mai au răbdare să citească un text scurt, tot așa majoritatea românilor ia decizii – inclusiv la vot – fără să se documenteze. Și, slavă Domnului, în epoca internetului sursele de informare sunt cu duiumul.

Dacă s-ar fi documentat, nu s-ar mai fi mirat de ticăloșia infractorului Dragnea și nu s-ar fi mirat de obsesia acestuia de a controla o țară, din moment ce individul era obișnuit să controleze un județ. Pe care nu l-a dus pe culmi de prosperitate, ci, din contră, l-a sărăcit, așa cum face și cu România, sub privirile noastre.

Dacă ar fi fost mai atenți la ce puțina presă pe care PSD nu o controlează încă, nu s-ar mai fi mirat că Tudorel Toader este un personaj servil, care se pune la picioarele cui are puterea, din moment ce a făcut asta încă de când era elev, în comunism, așa cum a scris de mai multe ori *Newsweek România*.

Dezamăgirea afișată de români cu privire la politicienii pe care i-au votat este o minciună, o ipocrizie. Nici un politician important din ultimii 30 de ani nu și-a depășit condiția, nici în sens bun, nici în sens rău. Fiecare a fost egal cu ceea ce făcuse și până atunci.

În anii '90, s-au scris zeci de investigații, cu dovezi puternice, despre implicarea lui Ion Iliescu în Revoluția din 1989 și în mineriade, dar asta nu i-a împiedicat pe români să îi ofere trei mandate. Poate doar Convenția Democrată să fi fost cu adevărat o dezamăgire, deși sindicalistul Victor Ciorbea nu era tocmai ușă de biserică nici înainte de a candida la Primărie din partea CDR.

La fel, și despre Traian Băsescu, cei care au urmărit atent presa au putut afla care sunt limitele fostului marinar și care este stilul său de a face politică încă dinainte de a ajunge președintele țării. Iar lipsa, uneori, de reacție a președintelui Klaus Iohannis se încadrează în portretul său, vizibil încă din timpul campaniei electorale.

Care este concluzia acestui editorial, de fapt: documentați-vă, citiți cât mai mult, căutați informațiile credibile.

Totul e la vedere, trebuie doar să deschideți ochii. N

RĂZVAN CHIRUȚĂ
este redactor-șef al Newsweek România

MIRCEA MARIAN

Nicio milă pentru suferințele bolnavului Dragnea

Am avut și eu hernie de disc: sunt niște dureri groaznice. Dar nu, nu am nicio empatie față de suferințele domnului Dragnea. De ce? Pentru că este un laș. Un laș care fuge de sistemul medical de stat care, politic, se află în directa sa răspundere. Fuge de acest sistem fiindcă știe ce dezastru este acolo, cum l-au stors de resurse mogulii din sistem, conectați politic la PSD. Știe că fiecare pacient care intră într-un spital de stat joacă ruleta rusească cu infecțiile nosocomiale. Știe că, oricât de celebru ar fi medicul care te operează, riști să dai peste vreun dezaxat care trebuia de mult dat afară de Colegiul Medicilor pentru că făcea experimente pe pacienți.

Da, PSD a crescut salariile, dar asta n-a temperat fenomenul șpăgilor și n-a rezolvat problema uriașei crize de medicamente și de dotări. Dragnea și-a putut face un RMN imediat ce l-au apucat durerile de spate. Un pacient obișnuit așteaptă luni întregi. Bolnavii care ajung în spitalele de stat continuă să-și cumpere singuri cele mai banale medicamente și să se hrănească cu ce li se aduce de acasă. Statul român decontează 10 lei pentru hrana

bolnavilor din spitale. Norma de hrană pentru deținuți este de 32 de lei.
Iar nuca de pe colivă sunt infecțiile nosocomiale. Spitalele vechi nu pot fi igienizate, orice substanțe s-ar folosi. Ele trebuie demolate și, în locul lor, trebuie construite altele noi. Guvernul PSD este incapabil să facă asta, deși a promis opt spitale regionale și unul „republican" până la finalul lui 2020.
Sunt bani de la UE, dar, incapabil să facă proiecte eligibile, executivul Dăncilă susține că Bruxelles-ul ar impune condiții care ridică foarte mult costurile. Minte. Problema este că ridicarea acestor spitale a fost tratată de clica PSD ca o afacere imobiliară: amplasarea lor a fost gândită astfel încât clientela PSD să poată construi infrastructura din jurul lor, respectiv hoteluri, magazine, farmacii și restaurante. La Iași, doreau să plaseze spitalul regional într-o mlaștină. Mai este puțin timp și sute de milioane de euro de la UE, bani destinați acestor unități, vor fi pierduți. În schimb, o mână de oameni buni de la un ONG, „Dăruiește viața", construiește din donații private o clinică pentru copiii bolnavi de cancer.
Acesta este sistemul medical patronat de PSD și de care Dragnea a fugit sfârâindu-i călcâiele: corupt și criminal. Internarea lui Dragnea într-un spital privat spune totul despre curajul acestui lider. Toți știm că, în caz de naufragiu, căpitanul este ultimul care părăsește nava.
Ferească Cel de Sus de un dezastru care să vină peste România: conducătorii pesediști sunt primii care-și vor sui familiile în mașină și o vor șterge în Elveția sau unde au și ei o casă, un cont bancar...

MIRCEA MARIAN
este senior editor al *Newsweek România*

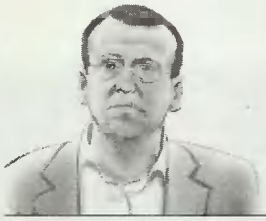

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

CRISTIAN PREDA

#șîeu

De data asta, nu mai pornesc de la un cuvânt, ci de la un hashtag. Care a devenit cunoscut după ce un om de afaceri din Suceava, pe nume Ștefan Mandachi, a anunțat că a construit, în preajma orașului său de reședință, un metru de autostradă. „E primul din Moldova", a explicat el. Filmul care prezenta lucrările conținea și un apel la o grevă de 15 minute. Chemarea a fost urmată, ralierea a fost masivă și s-a realizat sub semnul glumeț #șîeu.
De ce a reușit să atragă atenția Mandachi? Nu e primul care a cerut autostrăzi între orașele din Est și restul țării. De curând, toți parlamentarii au anunțat că vor conectarea Moldovei cu Capitala, cu centrul României și cu Vestul ei. La votarea bugetului, s-au făcut că plouă.
Omul de afaceri a stârnit interes fiindcă a folosit o ironie ucigătoare. Într-adevăr, nimănui nu i-a mai trecut prin cap să construiască un metru de drum.
Sigur, gestul preia o frustrare veche a moldovenilor. De vreo 160 de ani încoace, ei zic că au fost înșelați atunci când s-a făcut Unirea de la 1859, întrucât Bucureștiul a acaparat tot. Politicienii caută să le calmeze iritarea, mergând la Iași, în fiecare an, de 24 ianuarie. Ceea ce e aberant, fiindcă data respectivă e legată de alegerea lui Cuza la București, iar nu la Iași, unde s-a făcut, de fapt, primul pas în alegerea lui Cuza, ales domn pe 5 ianuarie. Dar asta-i altă poveste.
Nemulțumirea legată de autostrăzi nu e însă regională. Anunțul că un cetățean a scos din buzunar 4.500 de euro ca să sfideze autoritățile a reunit lumea, fiindcă frustrarea legată de autostrăzi e a tuturor românilor, nu doar a moldovenilor. Așa că, sub semnul #șîeu, fiecare a făcut ce i-a trecut prin minte: unii au blocat circulația traversând strada, după modelul patentat anul trecut de opoziția din Armenia, funcționarii Comisiei Europene au ieșit la o țigară, o echipă de fotbal care se ducea la un meci a tras autocarul pe dreapta, mulți au cântat imnul creat pentru a omagia gestul lui Mandachi etc. Afișe care susțineau protestul au apărut din Anglia în Mozambic și din Spania în Suedia. Protestul a reușit întrucât a fost cu adevărat spontan.
Guvernanții s-au enervat. Chiar în ziua grevei de 15 minute, premierul Dăncilă a anunțat că a început construcția unei autostrăzi în Moldova. A doua zi, toate utilajele care fuseseră pozate pentru a simula o asemenea activitate au dispărut. Dragnea s-a rățoit la omul de afaceri sucevean, reproșându-i că n-a dat banii unei case de copii. Asta-i chiar culmea!
Mai interesant e că, de îndată ce greva s-a încheiat, #șîeu a fost folosit pentru a chema cetățenii la scrutinul din 26 mai. Nu e exclus ca gestul de frondă să stimuleze mersul la urne mai mult decât orice campanie.

CRISTIAN PREDA
este europarlamentar și profesor de științe politice la Universitatea București

RISIPĂ
Dragnea discriminează județele care nu îl votează » P.26

POLUARE

Moartea pe care o respirăm

Ultimele studii făcute de către specialiștii Institutului Max Plank din Mainz și ai Centrului German de Cercetare Cardiovasculară arată că poluarea ucide anual circa 790.000 de oameni în Europa.

„ERA SĂNĂTOS, NU FUMA, NU CONSUMA ALCOOL, nu făcea excese, și uite că a făcut infarct. Nimeni nu înțelege de ce!". Nu-i așa că ați auzit o astfel de discuție? În unele cazuri, singulare, poate fi o întâmplare sau o afecțiune nedepistată la timp. Ultimele cercetări arată însă că aerul poluat chiar este un ucigaș în serie.

Pentru România există și o cifră statistică sumbră, una dintre cele mai mari din Europa: 200 de decese la suta de mii de locuitori în fiecare an. La o populație de 18 milioane de oameni, asta înseamnă 36.000 de morți!

București este unul dintre cele mai poluate orașe din Europa și, totodată, unul dintre orașele cu cele mai puține stații de monitorizare a calității aerului. Cu cât te afli mai aproape de centru, cu atât ești mai mult în pericol. Dar nici dacă stai în localitățile din preajma orașului nu ești mai în siguranță. Acolo aerul este puternic viciat de așa-zisele gropi de gunoi ecologice sau de diversele combinate care funcționează la limita legii.

Ce face statul român prin Ministerul Mediului? Încearcă să acopere propria incompetență.

România a fost dată în judecată de către Comisia Europeană pentru poluarea peste limita admisă din Capitală. În cazul în care România va fi găsită vinovată, Primăria Capitalei riscă să plătească amenzi de peste milioane de euro.

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

Dar singura reacție a Ministerului Mediului și a Primăriei Capitalei a fost să nu dea niciun fel de detalii despre acest proces.

Acum doi ani, primarul general Gabriela Firea declara: „În curând, calitatea aerului în București va fi măsurată cu ajutorul a 25 de stații fixe și 9 mobile, în special în zonele foarte aglomerate, dar și în vecinătatea școlilor, liceelor, spitalelor și a parcurilor". Suntem în 2019 și n-a fost amplasată niciuna dintre stațiile anunțate.

Newsweek România a cerut oficial Ministerul Mediului și Primăriei Capitalei să ne transmită date despre poluarea din țară și din București, măsurile pe care le-au luat, precum și modul în care funcționează sistemele de monitorizare. Primăria Capitalei nu a dat niciun răspuns, iar Ministerul Mediului ne-a transmis vârfurile de poluare și metodologia de măsurare, însă, la capitolul măsuri și rezultate, am primit o înșiruire de acte normative care reglementează ce ar fi de făcut.

Foto INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

Poluarea ucide mai mult decât fumatul

Un studiu publicat recent în „European Heart Journal" arată că, la nivel mondial, 8,8 milioane de oameni mor în fiecare an din cauza poluării aerului, mai mult cu 1,8 milioane decât statistica Organizației Mondiale a Sănătății.

LA NIVEL EUROPEAN, PROBLEMELE de sănătate cauzate de aerul toxic sunt peste media la nivel global. Cercetarea arată că sunt mult mai multe boli cardiovasculare provocate de poluare decât cele luate în calcul până acum. Se estimează că, din acest motiv, speranța de viață este scăzută cu 2,2 ani la nivel european.

România, alături de Bulgaria și Croația, înregistrează peste 200 de decese la suta de mii de locuitori în fiecare an din cauza poluării aerului, potrivit unui studiu medical recent. Adică, de aproape două ori mai mult decât media europeană.

Între 40% și 80% dintre aceste decese sunt cauzate de infarct, atacuri vasculare cerebrale și alte tipuri de boli cardiovasculare, care nu au fost luate în calcul până în prezent ca având legătură cu poluarea.

Studiul arată că, deși primii afectați de poluarea aerului sunt plămânii, prin intermediul sistemului circulator, aerul toxic cauzează boli ale inimii și infarct, care sunt responsabile pentru de două ori mai multe decese decât bolile respiratorii.

Aerul poluat din Europa, care provine de la mașini, industrie sau agricultură, face ca mortalitatea să fie de 133 de decese la suta de mii de locuitori anual.

Situația cea mai gravă este în Europa de Est, acest lucru fiind pus și pe seama sistemelor de sănătate precare. Expunerea constantă la niveluri crescute ale poluării cu particule fine afectează sistemul cardiovascular și poate duce la infarct miocardic, hipertensiune arterială, accident vascular cerebral și insuficiență cardiacă.

Sursele predominante de particule fine nocive sunt arderea combustibililor fosili și a biomasei, industria, agricultura și praful suflat de vânt.

Mecanismele bio-chimice nu sunt complet elucidate, însă există o legătură certă între expunerea la particule fine cu un diametru sub 2,5 m (PM2,5) și mortalitatea cardiovasculară. Aceste particule ar putea avea un impact mult mai mare decât cel apreciat până acum în disfuncțiile vasculare care pot duce la hipertensiune, diabet și ateroscleroză.

Rezultatele studiului demonstrează că înlocuirea combustibililor fosili cu surse de energie regenerabile, curate, ar putea crește în mod semnificativ speranța de viață, iar rata mortalității în Europa ar putea fi redusă cu 55%.

Studiul a fost realizat de specialiștii Insitutului Max Plank din Mainz și ai Centrului German de Cercetare Cardiovasculară în parteneriat cu Universitatea King Saud.

Particulele care ne omoară

Pulberile în suspensie, dioxidul de azot și ozonul de la nivelul solului sunt cei trei poluanți care afectează cel mai grav sănătatea umană. Expunerile pe termen lung și cele maxime la acești poluanți variază ca gravitate și impact, de la efectele minore asupra sistemului respirator, până la decesul prematur. Aproximativ 90% din locuitorii orașelor din Europa sunt expuși la poluanți în concentrații peste nivelurile de calitate a aerului considerate dăunătoare pentru sănătate.

Benzopirenul este un poluant cancerigen din ce în ce mai îngrijorător care, în mai multe zone urbane, în special din Europa Centrală și de Est, este prezent în concentrații care depășesc pragul stabilit pentru protecția sănătății umane.

Particule în suspensie PM10 și PM2.5

Particulele în suspensie reprezintă un amestec complex de particule foarte mici și picături de lichid.

Surse: activitatea industrială, sistemul de încălzire a populației, centralele termoelectrice. Traficul rutier contribuie la poluarea cu pulberi produsă de pneurile mașinilor atât la oprirea acestora, cât și din cauza arderilor incomplete, erupții vulcanice, eroziunea rocilor, furtuni de nisip și dispersia polenului.

Efecte asupra sănătății

Dimensiunea particulelor este direct legată de potențialul de a cauza efecte. O problemă importantă o reprezintă particulele cu diametrul aerodinamic mai mic de 10 micrometri, care trec prin nas și gât și pătrund în alveolele pulmonare provocând inflamații și intoxicări.

Sunt afectate în special persoanele cu boli cardiovasculare și respiratorii, copiii, vârstnicii și astmaticii.

În România se înregistrează peste 200 de decese la suta de mii de locuitori în fiecare an din cauza poluării, dublu față de media europeană

AMENINȚARE
Șantierele sunt o sursă importantă de poluare. O plimbare în oraș poate fi periculoasă din cauza noxelor

Copiii cu vârsta mai mică de 15 ani inhalează mai mult aer și, în consecință, mai mulți poluanți. Ei sunt în mod special vulnerabili, deoarece plămânii lor nu sunt dezvoltați, iar țesutul pulmonar care se dezvoltă în copilărie este mai sensibil.

Poluarea cu pulberi înrăutățește simptomele astmului, respectiv tuse, dureri în piept și dificultăți respiratorii.

Expunerea pe termen lung la o concentrație scăzută de pulberi poate cauza cancer și moartea prematură.

Valori limită pentru particule în suspensie - PM10

➤ 50 µg/m³- valoarea limită zilnică pentru protecția sănătății umane

➤ 40 µg/m³- valoarea limită anuală pentru protecția sănătății umane

Valori limită pentru particule în suspensie - PM2,5

➤ 25 µg/m³- valoarea limită anuală

➤ 20 µg/m³- valoarea limită anuală care trebuie atinsă până la 1 ianuarie 2020

Dioxidul de azot NO2

Oxizii de azot sunt un grup de gaze foarte reactive, care conțin azot și oxigen în cantități variabile. Majoritatea oxizilor de azot sunt gaze fără culoare sau miros. Dioxidul de azot (NO_2) este un gaz de culoare brun-roșcată cu un miros puternic, înecăcios.

Oxizii de azot sunt responsabili pentru ploile acide care afectează atât suprafața terestră, cât și ecosistemul acvatic.

Surse: oxizii de azot se formează în procesul de combustie atunci când combustibilii sunt arși la temperaturi înalte, dar cel mai adesea ei sunt rezultatul traficului rutier, activităților industriale, producerii energiei electrice.

Efecte asupra sănătății

Dioxidul de azot este cunoscut ca fiind un gaz foarte toxic atât pentru oameni, cât și pentru animale. Expunerea la concentrații ridicate poate fi fatală, iar la concentrații reduse afectează țesutul pulmonar ducând până la emfizem pulmonar. Copiii sunt cei mai afectați.

Efecte asupra plantelor și animalelor

Expunerea la acest poluant produce vătămarea serioasă a vegetației prin albirea sau moartea țesuturilor plantelor.

Expunerea la oxizii de azot poate provoca boli pulmonare animalelor.

De asemenea, poate provoca deteriorarea țesăturilor și decolorarea vopselurilor, degradarea metalelor.

Valori limită pentru oxizii de azot

Prag de alertă:

➤ 400 µg/m³- măsurat timp de 3 ore consecutive, în puncte reprezentative pentru calitatea aerului pentru o suprafață de cel puțin 100 km² sau pentru o întreagă zonă sau aglomerare, oricare dintre acestea este mai mică.

Valori limită:

➤ 200 µg/m³ NO_2 - valoarea limită orară pentru protecția sănătății umane

➤ 40 µg/m³ NO_2 - valoarea limită anuală pentru protecția sănătății umane

Nivel critic:

➤ 30 µg/m³ NO_x- nivelul critic anual pentru protecția vegetației

Ozon O3

Gaz foarte oxidant, foarte reactiv, cu miros înecăcios. Se concentrează în stratosferă și asigură protecția împotriva radiației UV. Ozonul prezent la nivelul solului se comportă ca o componentă a „smogului fotochimic".

Efecte asupra sănătății

Concentrația de ozon la nivelul solului provoacă iritarea traiectului respirator și iritarea ochilor.

Efecte asupra mediului

Este responsabil de daune produse vegetației prin atrofierea unor specii de arbori din zonele urbane.

Prag de alertă

➤ 240 µg/m³- media pe 1 h

Valori-țintă

➤ 120 µg/m³- valoare țintă pentru protecția sănătății umane (valoarea maximă zilnică a mediilor pe 8 ore)

➤ 8.000 µg/m³ x h (AOT40)- valoare țintă pentru protecția vegetației (perioadă de mediere: mai - iulie)

Obiectiv pe termen lung

➤ 120 µg/m³- obiectivul pe termen lung pentru protecția sănătății umane (valoarea maximă zilnică a mediilor pe 8 ore dintr-un an calendaristic). N

Măsurătorile independente arată dezastrul

Prima rețea independentă de monitorizare a calității aerului din România a devenit funcțională la data de 1 octombrie 2018.

15 SENZORI, 14 DINTRE EI amplasați în Capitală și unul în Ploiești, monitorizează permanent nivelul emisiilor de particule în suspensie. Acestea reprezintă un amestec complex de particule foarte mici și picături de lichid, care trec de filtrele biologice ale nasului și gâtului și pătrund în alveolele pulmonare provocând inflamații, intoxicări sau alte afecțiuni respiratorii grave, inclusiv cancer pulmonar.

Senzorii înregistrează particulele în suspensie PM 10, PM 2.5, PM 1, temperatura, umiditatea din aer și presiunea atmosferică.

Pe baza acestor informații, aplicația poate realiza o prognoză a momentelor zilei când gradul de poluare este scăzut și sunt recomandate plimbări în aer liber, pe bicicletă sau practicarea jogging-ului. Totodată, aplicația păstrează și un istoric al valorilor înregistrate. Astfel, utilizatorii pot evita anumite zone sau intervale orare când gradul de poluare este ridicat. Datele colectate sunt disponibile gratuit pe site-ul https://airly.eu/map/en/ sau în aplicația Airly pentru smartphone.

Senzorii sunt produși de o companie din Polonia, o țară afectată serios de poluare. Acolo sunt acum peste 2.000 de stații care măsoară calitatea aerului.

Crearea unei rețele urbane care monitorizează poluarea din aer reprezintă un indicator concret al acestui pericol. Campania de susținere a acestui proiect este o inițiativă a companiei Philips, fiind o formă de informare și conștientizare a populației, dar și a autorităților pentru a lua măsuri de prevenție și protecție.

Rapoartele lunare independente pentru București

Octombrie 2018 - aer bun și foarte bun

- Concentrația maximă a fost observată pe 28 octombrie la ora 22.00, pe Calea Giulești (senzor id: 6139) când PM 10 a ajuns la nivelul de 190,2 µg/m (262%) și PM 2,5 a atins nivelul de 130,5 µg (191%).
- Concentrația medie a PM 10 în luna octombrie pentru senzori (6145, 6139, 5628) a fost de 40,3 µg (80,6%).
- Concentrația medie a PM 2,5 în luna octombrie pentru senzori (6145, 6139, 5628) a fost de 26,6 µg/m (106%).
- În octombrie, calitatea aerului a fost în mare parte bună și foarte bună, cu o perioadă proastă pe 28 și 29.

Noiembrie 2018 - aer bun

- Concentrația maximă a fost observată pe 9 noiembrie la ora 20:00 pe Strada Barbu Văcărescu (senzor id: 6145) când PM 10 a atins nivelul de 241,8 µg/m (482%), iar PM 2,5 a atins nivelul de 158,37 µg/m (633%).
- Concentrația medie a PM 10 în noiembrie a fost de 58 µg/m (116%).
- Concentrația medie a PM 2,5 în luna noiembrie a fost de 33 µg/m (132%).
- În noiembrie, calitatea aerului a fost în mare parte bună, cu o perioadă proastă între 9 și 11 noiembrie și între 24 și 26 noiembrie.

3 Decembrie 2018 - aer rău și foarte rău

- Concentrația maximă a fost observată pe 2 decembrie la ora 19:25 pe Strada Barbu Văcărescu (senzor id: 6145) când PM 10 a atins nivelul de 373,3 µg/m (746%), iar PM 2,5 a atins nivelul de 231,08 µg/m (924%).
- Nivelul concentrației PM a început să scadă, iar, la 5.28, a atins cel mai mic nivel al PM 10 - 97 µg/m (194%), în timp ce PM2,5 - 60,2 µg/m (240%) a atins cel mai mic nivel la 14.13.
- Temperatura din București a variat între -6 și -7 grade Celsius de la 19.00 până la 6.00 . Puterea vântului a fost de aproximativ 5 km/h.
- Timp de 24 de ore calitatea aerului a fost extrem de proastă și foarte proastă, cele mai slabe valori fiind înregistrate între orele 14.00 și 15.00.

Ianuarie 2019 - doar 8 zile cu aer bun

- Concentrația maximă a tuturor senzorilor a fost observată pe 13 ianuarie la ora 6.00, când PM 10 au atins nivelul de 179,6 µg/m (359%) și PM 2,5 a atins

În Polonia sunt peste 2.000 de stații care măsoară calitatea aerului. În România există doar 148

TRAFICUL DIN CAPITALĂ otrăvește aerul

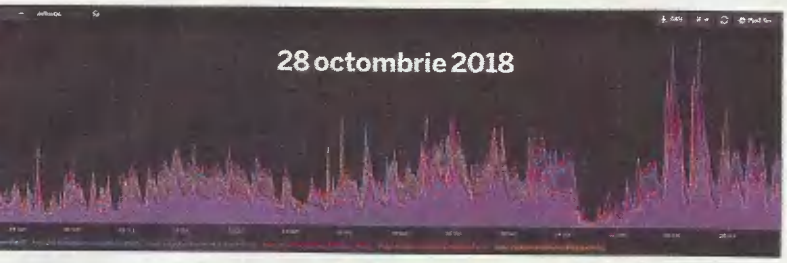

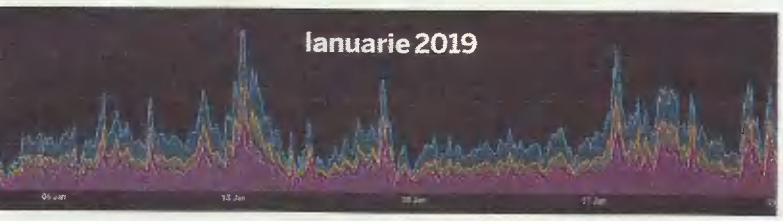

nivelul de 117,7 µg/m (470,8%). Viteza vântului a fost de 2 km/h.

➤ Concentrația minimă a tuturor senzorilor a fost observată pe 4 ianuarie la ora 3.00, atunci când nivelul PM 10 a fost de 14 µg/m (35,7%), iar PM 2,5 a fost de 10,1 (40,4%).

➤ Temperatura din București a variat între -5 și +7 grade Celsius. Viteza vântului a fost de 2 - 30 km/h.

➤ În ianuarie, calitatea aerului a fost proastă și foarte proastă între 13 ianuarie și 15 ianuarie, pe 18 ianuarie și între 27 ianuarie și 31 ianuarie.

➤ Calitatea aerului a fost bună numai pe parcursul a 8 din 31 de zile de măsurare.

Februarie 2019 - poluarea, peste limitele admise

➤ Concentrația maximă a fost observată pe 18 februarie, la ora 18.40, pe Bulevardul „1 Decembrie 1918" (senzor id: 6088) când PM 10 a atins nivelul de 291 µg/m (582%), iar PM 2,5 a atins nivelul de 205 µg/m (820%). Poluarea medie a aerului în luna februarie a fost: PM 10 µg/ m = 59 și PM2,5 = 40 g/ +m. Temperatura din București a variat între -7 și 16 grade Celsius în februarie. N

Calitatea oficială a aerului în România

Monitorizarea calității aerului înconjurător în România se desfășoară în mod unitar, prin Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA), în 13 aglomerări și 41 de zone, cu ajutorul a 148 de stații de monitorizare. Astfel, se măsoară continuu concentrațiile următorilor poluanți: dioxid de sulf (SO_2), oxizi de azot (NO_2, NO_x), monoxid de carbon (CO), benzen (C_6H_6), ozon (O_3), particule în suspensie (PM10 și PM2,5). De asemenea, se determină concentrații de metale grele: plumb (Pb), arsen (As), cadmiu (Cd), nichel (Ni), precum și de benzo(a)piren (BaP) din particule în suspensie.

Datele brute orare de la analizoare sunt puse la dispoziția publicului pe site-ul www.calitateaer.ro .

Aici, însă, nu se regăsesc date despre particulele PM2,5 considerate a fi printre cele mai periculoase.

Conform Ministerului Mediului, în cursul anului 2018 s-au înregistrat depășiri ale valorilor limită pentru anumiți poluanți, după cum urmează:

➤ pentru dioxid de azot (NO_2) a fost depășită valoarea limită orară la stațiile din București, Brașov, Buzău, Călărași, Cluj, Botoșani, Craiova, Giurgiu, Hunedoara, Ialomița, Iași, Timișoara și valoarea limită anuală la stațiile din București, Brașov, Cluj, Iași și Timișoara;

➤ pentru particule în suspensie (PM10) a fost depășită valoarea limită zilnică la stațiile din Alba, Argeș, Arad, București, Craiova, Iași și valoarea limită anuală în aglomerarea Iași;

➤ pentru dioxidul de sulf (SO_2), a fost depășită valoarea limită orară la stațiile din Dolj, Gorj și Prahova.

Ministerul Mediului precizează că datele aferente anului 2018 sunt în curs de certificare la ANPM-CECA, acestea putând suferi modificări până la finalul lunii septembrie 2019, când vor fi raportate către Agenția Europeană de Mediu și Comisia Europeană.

La începutul anului 2019 s-au înregistrat depășiri ale valorilor limită, după cum urmează:

➤ pentru dioxidul de azot (NO_2) a fost depășită valoarea limită la stațiile din Iași și Timișoara;

➤ pentru particule în suspensie (PM10) a fost depășită valoarea limită zilnică la stațiile din Alba, București, Bacău, Botoșani, Bistrița Năsăud, Brașov, Cluj, Călărași, Caraș-Severin, Târgoviște, Craiova, Hunedoara, Iași, Baia Mare, Piatra Neamț, Prahova, Timișoara și Vaslui.

Pentru poluanții (NO_2) și (PM10), cauzele depășirilor au fost reprezentate de zonele cu șantiere și de traficul supraaglomerat. Iarna, emisiilor din trafic li se adaugă și cele de la încălzirea populației cu combustibili solizi. Pentru (SO_2), cauza depășirilor a fost poluarea produsă de termocentrale și de industria de rafinare a țițeiului. N

Radu Țincu: Amenințare globală

Zecii de mii de oameni mor anual în România, din cauza poluării, conform statisticilor oficiale.

RADU ȚINCU, MEDIC PRIMAR în cadrul secției ATI Toxicologie de la Spitalul de Urgență Floreasca, a explicat pentru *Newsweek România* care este impactul poluării asupra organismului uman și ce s-ar putea face pentru a diminua efectele negative.

***Newsweek România*: Cum se resimte poluarea asupra sănătății?**

Dr. Radu Țincu: Efectele negative ale poluării aerului asupra sănătății reprezintă o realitate tristă, având în vedere statisticile Organizației Mondiale a Sănătății care confirmă că peste 7 milioane de oameni mor anual din cauza bolilor asociate poluării. Aceste cifre plasează poluarea aerului în vârful piramidei, fiind o amenințare globală care depășește cu mult alte riscuri, printre care: fumatul, dislipidemiile, diabetul sau obezitatea. Termenul generic de poluare a aerului cuprinde atât poluarea asociată locuințelor noastre, cât și poluarea din spațiul exterior. Din aceleași statistici ale OMS reiese faptul că poluarea din locuințele oamenilor este responsabilă de aproximativ 60% din decesele asociate poluării. Sursele de poluare sunt extrem de variate. Activitățile industriale, gazele de eșapament, activitățile vulcanice, fumatul de țigarete reprezintă surse importante de contaminare ale aerului pe care îl respirăm. Există o serie de afecțiuni care sunt corelate cu gradul de poluare al aerului. Bolile cardiace ischemice, accidentele vasculare cerebrale, bronhopneumopatia cronică obstructivă, afecțiuni respiratorii acute, cancerele pulmonare sunt cele mai frecvente maladii care sunt cauzate de aerul poluat. Substanțele poluante sunt reprezentate de particule de praf, monoxid de carbon, oxid de sulf, oxid nitric, plumb. Mărimea și proporția acestor particule poluante este direct proporțională cu gravitatea și progresia bolilor asociate poluării. Monoxidul de carbon formează un complex stabil cu hemoglobina, blocând în acest mod transportul oxigenului. Cefaleea, fatigabilitatea (oboseală), greața și vărsăturile reprezintă simptome ale acestui tip de expunere cronică la monoxid. Dioxidul de sulf este un iritant al căilor aeriene, producând bronhospasm și creșterea cantității de secreții bronșice. Oxidul nitric crește incidența infecțiilor respiratorii, prin scăderea imunității, în special la nivelul limfocitelor. Produce iritații ale ochilor și ale căilor aeriene superioare, fiind responsabil de apariția dispneei, edemului pulmonar, bronhospasmului.

Cum se poate determina dacă o afecțiune este efectul poluării?

Este dificil de realizat în practică medicală zilnică o corelație între poluarea aerului și apariția unor maladii, însă statisticile populaționale ale OMS cuantifică aceste efecte și reprezintă elementul cel mai important care oferă informații despre gravitatea acestui fenomen.

Care sunt zonele cele mai afectate?

Poluarea zonală reprezintă o realitate și este determinată fie de activitățile industriale limitrofe zonelor de locuit, fie de suprapopularea unor zone și implicit creșterea poluării prin activitățile civile cotidiene: emisii de gaze de eșapament, utilizarea surselor de încălzire prin ardere. Orașele situate în apropierea fabricilor și uzinelor industriale și aglomerările urbane reprezintă zonele cele mai afectate.

Cum pot fi prevenite efectele?

Strategiile de reducere a poluării aerului trebuie să cuprindă politici zonale, sectoriale, naționale și globale. O serie de măsuri pot fi luate pentru scăderea poluării aerului: reducerea transportului urban poluant prin promovarea ciclismului sau a transportului în comun, controlul strict al automobilelor din prespectiva emisiilor de gaze, menținerea zonelor cu spații verzi la nivelul marilor orașe, optimizarea managementului deșeurilor menajare prin reducerea incinerării și implicit a emisiilor de metan, reciclarea gunoiului, îmbunătățirea eficienței energetice a locuințelor și înlocuirea sistemelor de încălzire prin ardere cu sisteme solare, eoline, reducerea poluării industriale și din agricultură.

Poluarea din locuințe este responsabilă de aproximativ 60% din decesele asociate poluării

Emisiile de CO_2 ale autoturismelor au crescut în 2018

SCĂDEREA VÂNZĂRILOR DE mașini cu motoare diesel și creșterea numărului de SUV-uri nou-înmatriculate a dus, anul trecut, la creșterea emisiilor de CO_2 în Europa.

Media totală a emisiilor de CO_2 a crescut cu 2,4 g/km în 2018, aceasta fiind cea mai mare valoare din ultimii patru ani. Analiza efectuată de JATO Dynamics a acoperit 23 de piețe din Europa, printre care și România.

Introducerea „Worldwide Harmonised Light Vehicle Test Procedure" (WLTP) în septembrie 2018 a fost o provocare pentru piață, deoarece un număr mare de vehicule disponibile nu au fost încă omologate.

Creșterea emisiilor de CO_2 este cu siguranță îngrijorătoare și un semnal prost pentru guverne și pentru majoritatea producătorilor de automobile. În loc să se meargă înainte, industria regresează într-un moment în care obiectivele privind emisiile devin din ce în ce mai dure", a comentat Felipe Munoz, analistul global al JATO.

Cu o creștere a percepției publice negative față de motoarele diesel, combinată cu noile reglementări guvernamentale, precum Worldwide Harmonised Light Vehicle Test Procedure (WLTP) și controlul tipului de combustibil, cererea de motorină a scăzut cu 18% în 2018.

Conform studiului, principala cauză a creșterii emisiilor de anul trecut poate fi atribuită scăderii cererii de motorină pentru că emisiile medii ale autoturismelor Diesel au continuat să fie mai scăzute decât cele ale benzinei. Analistul Felipe Munoz consideră că în cazul în care această tendință continuă și nu se accelerează adoptarea vehiculelor alimentate alternativ, industria va trebui să ia măsuri mai drastice pentru a îndeplini obiectivele pe termen scurt.

O altă cauză a creșterii emisiei de CO_2 a fost și lansarea a 16 noi modele de SUV, acest segment înregistrând o creștere de 35% a vânzărilor în 2018. Astfel, media emisiilor pentru această categorie s-a înrăutățit cu 1,4 g/km. Această valoare a fost depășită doar de mașinile sport, de limuzine și de camionete. Creșterea nivelului CO_2 provine și din faptul că scăderea vânzărilor de autoturisme cu motoare Diesel nu a fost acoperită de achiziția mașinilor hibride sau electrice. Acest lucru s-a întâmplat doar în trei țări din Europa: Norvegia, Olanda și Finlanda.

În Norvegia, popularitatea crescândă a mașinilor electrice și hibride (cota de piață de 57%) a fost suficient de mare pentru a absorbi scăderea înregistrată de automobilele Diesel (-28%). În Țările de Jos, îmbunătățirea s-a datorat creșterii cererii pentru autovehiculele cu combustibil alternativ (+74%), care a reprezentat 11% din piața totală.

Cele mai slabe rezultate au fost înregistrate în Marea Britanie, care a desfășurat una dintre cele mai agresive campanii împotriva motorinei.

Și România a înregistrat o creștere în 2018, cu un nivel mediu al emisiilor CO_2 de 121,3 g/km, față de 118,8 g/km în 2017.

Pentru stabilirea valorilor medii s-au luat în calcul valorile emisiilor CO_2 pentru fiecare model de mașină, ținându-se cont de volumul vânzărilor din 2018.

STUDIU
Media emisiilor de CO2 în funcție de piață și tipul de combustibil în 23 de țări din Europa

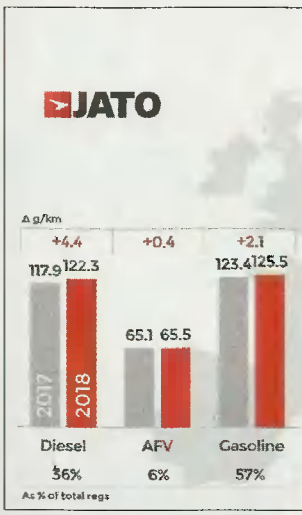

	Market	Av. CO_2 2018 (g/km)	Av. CO_2 2017 (g/km)	Δ (g/km)
1	Norway	72.4	83.7	-11.4
2	Portugal	105.4	104.2	+1.2
3	Netherlands	106.0	108.9	-2.9
4	Denmark	111.0	108.0	+3.0
5	Greece	111.4	108.6	+2.8
6	France	112.0	110.7	+1.3
7	Ireland	113.1	111.8	+1.2
8	Croatia	114.7	112.0	+2.8
9	Italy	115.3	112.5	+2.8
10	Finland	118.4	119.0	-0.6
11	Spain	118.6	114.8	+3.8
12	Belgium	119.3	115.4	+4.0
13	Slovenia	120.0	118.3	+1.7
14	Romania	121.3	118.8	+2.5
15	Sweden	122.0	121.8	+0.3
16	Austria	123.4	120.4	+3.0
17	United Kingdom	125.1	120.8	+4.3
18	Czech Republic	125.6	124.8	+0.9
19	Hungary	125.9	124.3	+1.7
20	Slovakia	127.1	125.1	+1.9
21	Poland	128.3	126.4	+1.9
22	Germany	129.1	126.2	+2.9
23	Switzerland	137.3	133.3	+4.0
	Total	120.5	118.1	+2.4

Primăria Capitalei, dată în judecată

Peste 3.000 de bucureșteni au semnat petiția „Dreptul la aer", inițiată de un grup de cetățeni și susținută de Organizația pentru Promovarea Transportului Alternativ în România (OPTAR)

O PLÂNGERE PREALABILĂ A FOST depusă la registratura Primăriei Capitalei de către mai multe ONG-uri care au cerut municipalității să ia măsuri urgente împotriva poluării.

Documentul conține peste 20 de pagini cu motive legale pentru care inițiatorii solicită ca actualul Plan Integrat de Calitate a Aerului să fie anulat, aceasta fiind singura șansă pentru adoptarea unor măsuri eficiente care să reducă nivelul poluării în cel mai scurt timp. Demersul face parte din campania „Dreptul la Aer".

„Trebuie amintit că, pentru asigurarea unui mediu de viață sănătos, autoritățile administrației publice locale sunt obligate să reglementeze, inclusiv prin interzicerea temporară sau permanentă, accesul anumitor tipuri de autovehicule în anumite zone ale localităților". Acesta este un citat din articolul 70 litera (g) din OUG 195/2005 privind protecția mediului, aprobată prin Legea 265/2006.

„Primăria Capitalei nu numai că nu respectă aceste obligații, dar nici măcar nu alertează locuitorii atunci când poluarea aerului depășește pragurile maxime admise. Dreptul la un mediu sănătos este un drept constituțional. De aceea, toți cei cărora ne pasă de viață și sănătatea noastră și a familiilor noastre trebuie să ne implicăm astfel încât autoritățile să conștientizeze că ne pasă și că nu mai tolerăm să fim mințiți", susține Marian Ivan, președintele OPTAR.

În cazul în care administrația va ignora solicitările, Primăria Capitalei va fi acționată în judecată.

Planuri noi cu studii vechi

Studiul de calitate a aerului, realizat în 2013, identifica traficul rutier că principala sursă de poluare în București. Este vorba, în primul rând, de poluarea cu pulberi în suspensie (PM10 / PM2,5), pentru care România este în procedura de infringement. Cu toate că legislația precizează că un Plan Integrat

Primăria Capitalei vrea să reducă poluarea fără să aibă date concrete asupra fenomenului

CONFLICT
Marian Ivan, președintele OPTAR (stânga). Primarul general, Gabriela Firea și ministrul Mediului Grațiela Gavrilescu, felicitându-se pentru dezastrul ecologic din România cu ocazia Zilei Internaționale a Mediului (sus). Desființarea unor linii de tramvai, o altă măsură care va crește gradul de poluare

de Calitate a Aerului (PICA) trebuie să utilizeze un studiu din anul precedent adoptării, Primăria Capitalei a folosit în 2018 studiul din 2013.

„Este cea mai flagrantă ignorare a dispozițiilor legale, dintre multele pe care Primăria le-a încălcat în procesul de realizare și adoptare a strategiei care ar fi trebuit să reducă poluarea în București", afirmă Marian Ivan.

Președintele OPTAR arată că, în condițiile în care, în 2017, în România a fost eliminată taxa de mediu pentru autovehicule, nimeni nu știe cu exactitate care au fost efectele importului a celor peste un milion de rable din ultimii 2 ani. Altfel, Primăria Capitalei spune că încearcă să reducă poluarea aerului fără a avea însă date certe despre amploarea problemei.

Mai mult de atât, Planul Primăriei conține chiar și măsuri la care se precizează foarte clar că vor contribui la creșterea traficului.

„Or, să identifici traficul rutier ca sursă de poluare, dar să iei măsuri de creștere a acestuia este o dovadă de nepăsare față de sănătatea a milioane de oameni. O minciună frecvent întâlnită în documentul Primăriei este invocarea greșită a unor date din Planul de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD). De fapt, prin măsurile de «reducere a poluării», Primăria a redus multe dintre obligațiile care îi reveneau pentru implementarea PMUD. Astfel, dacă PMUD stabilea clar că până în 2018 trebuiau realizate benzi unice pentru transportul public pe o lungime de 25 km, Primăria a redus măsura la doar 8,4 km, pe alte trasee decât cele stabilite și mărind temenul cu încă 2 ani (2020)", crede președintele OPTAR.

Rețeaua pistelor de biciclete, destructurată

O altă soluție pentru reducerea noxelor, încurajarea mersului pe bicicletă prin amenajarea de piste speciale, a fost adaptată în mod greșit de către Primăria Capitalei.

„Și în privința pistelor pentru biciclete au fost modificate măsurile imperative ale PMUD. În primul rând, a fost destructurată rețeaua, transformând o rețea funcțională, care permitea traversarea orașului pe 8 direcții radiale, într-un traseu circular care ocolește parcul Herăstrău. Trebuie amintită metoda «ingenioasă» a Primăriei de de a măsura lungimile. Astfel, 67 km de piste pentru biciclete se vor realiza pe numai 30 km de străzi", a adăugat Ivan.

El a precizat că Planul de mobilitate conține 15 pagini cu explicația metodologiei prin care a fost stabilită rețeaua principală cu piste pentru biciclete.

În același timp, Planul Integrat de Calitate a Aerului nu conține nici măcar un paragraf care să ofere vreo justificare pentru care rețeaua de piste pentru biciclete a fost destructurată.

Cum ne afectează pasarelele pietonale

Un alt exemplu negativ, dat de inițiatorii plângerii prealabile, este construcția unor pasarele pietonale. Primăria Capitalei a afirmat că realizarea pasarelelor este în concordanță cu prevederile Planului de Mobilitate Urbană Durabilă și că acest tip de pasarele pietonale sunt soluții adoptate și de alte capitale europene.

În realitate, în interiorul localităților, pasarelele și pasajele pietonale care nu sunt la nivelul trotuarelor sunt puternic combătute de experții în mobilitate urbană durabilă. În capitalele europene, multe dintre aceste pasaje și pasarele pietonale au fost desființate fiind înlocuite cu treceri pentru pietoni. N

Ciprian Ciucu: Autoritățile ascund adevărul

Măsurătorile independente arată că aerul din România este mai poluat decât declară agențiile guvernamentale.

BUCUREȘTIUL ESTE UNUL dintre cele mai poluate orașe din Europa, iar acest lucru a dus la acționarea în instanță a României la Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

Consilierul general Ciprian Ciucu spune că, în realitate, autoritățile nu au vrut niciodată să rezolve această problemă: „Deși este un oraș de peste două milioane de locuitori, niciodată autoritățile locale nu au acordat atenței calității aerului, până am ajuns în situația în care suntem otrăviți zilnic de către aerul din orașul nostru".

El spune că principalele surse de poluare sunt traficul aglomerat, șantierele care nu aplică măsurile de protecție, parcatul pe spațiile verzi (noroiul luat pe roți, uscat, devine materie microparticulată în suspensie), dar și vântul care aduce praf, în urma defrișărilor masive din jurul orașului.

„Cele mai afectate zone sunt centrul Capitalei și cartierul Drumul Taberei din cauza șantierului pentru linia de metrou, vechi de 8 ani. Totul se traduce în boli cardio-respiratorii și cancere. Lipsa politicilor urbane are un impact direct asupra bugetului Ministerului Sănătății", atrage atenția Ciprian Ciucu.

Statistici diferite

Consilierul general spune că autoritățile române dau dovadă de o inconștiență criminală: „La noi nu se măsoară serios, iar autoritățile cu bună știință ascund populației situația dezastruoasă, dând dovadă de o inconștiență criminală. Motivul pentru care Comisia Europeană a dat România în judecată la Curtea Europeană de Justiție este fix acesta, că în București nu măsurăm calitatea aerului și că nu luăm măsuri". La nivelul Primăriei Capitalei există totuși un „Plan Integrat de Calitate a Aerului", iar la Ministerul Mediului o „Rețea Națională a Calității Aerului". *Newsweek România* a contactat ambele instituții pentru a le cere un punct de vedere referitor la modul de funcționare a celor două sisteme, datele măsurate de acestea, zonele și perioadele în care au fost înregistrate valori peste limita admisă, dar și rezultatele măsurilor pentru îmbunătățirea calității aerului. După două săptămâni nu am primit niciun răspuns de la Primăria Capitalei, iar Ministerul Mediului ne-a transmis mai multe acte normative care reglementează măsurile ce trebuiesc luate, dar niciun rezultat concret al acestora. Am încercat să aflăm rezultatele „Planului Integrat de Calitate a Aerului" de la consilierul general Ciprian Ciucu.

„Nu există rezultate pentru că nu există măsuri serioase. Autoritățile din România sunt incapabile să planifice măsuri, să le implementeze și să măsoare constant dacă indicatorii se îmbunătățesc. Adevărul este că este din ce în ce mai rău, nu avem rezultate, din contră!

Este un document făcut ca să fie. Nu este urmărit. A fost scris ca o obligație, o formalitate, nu ca un documente strategic de urmat. PMB nu are capacitate de acțiune strategică pentru că pur și simplu nu înțelege rolul strategiilor. Deciziile se iau ad-hoc, după ureche, iar efectele deciziilor nu sunt niciodată măsurate", susține Ciprian Ciucu. El este de părere că pentru înlăturarea surselor de poluare trebuie să fie luate următoarele măsuri:

- schimbarea paradigmei de mobilitate de pe auto individual pe transport în comun electric și transport alternativ;
- amendarea șoferilor care parchează pe ceea ce ar trebui să fie spațiu verde;
- monitorizarea și sancționarea constructorilor care nu respectă normele de șantier.

În Capitală, principalele surse de poluare sunt traficul aglomerat și șantierele

Undă verde pentru mirosul pestilențial

Chiar dacă cetățenii se plâng de calitatea aerului, proprietarii gropii de gunoi Iridex susțin că au toate avizele de la Ministerul Mediului.

ÎN NORDUL BOGAT ŞI FOARTE aglomerat al Bucureştiului, la ieşirea dinspre Chitila, deseori seara te întâmpină un miros amestecat de gaz metan şi alimente în descompunere. Dacă ți s-ar întâmpla asta în locuința proprie, ai suna urgent la 112, ți-ai lua copiii în brațe și ai ieșit grăbit afară, speriat că ai putea să sari în aer. Dar zecile de mii de locuitori ai zonei Bucureștii Noi - Chitila sunt, paradoxal, liniștiți. Ei știu cauza acestui miros pestilențial: groapa de gunoi Iridex.

Război fratricid în PSD

În pofida protestelor oamenilor din zonă, Agenția pentru Protecția Mediului București a dat pe 14 februarie gropii de gunoi Iridex o autorizație integrată de mediu care va expira pe 13 februarie 2028. Emiterea autorizației a stârnit o dispută în interiorul partidului de guvernământ. Primarul PSD al sectorul 1, Dan Tudorache, i-a trimis o scrisoare plină de reproșuri ministrului Mediului, membru ALDE, aliatul PSD. „Decizia de prelungire a autorizației de mediu pentru Iridex constituie o insultă la adresa acestor oameni și o nesocotire flagrantă a cadrului legal care reglementează domeniul. Totodată, Agenția își ignoră propriile constatări privitoare la nivelul poluării constante cu hidrogen sulfurat, constatări făcute încrucișat, cu două laboratoare diferite, dar care au ajuns la aceleași concluzii privitoare la depășirile valorilor limită admise", arată primarul într-o scrisoare adresată ministrului Mediului, Grațiela Gavrilescu.

Contract cu primăria

Într-un răspuns pentru *Newsweek România*, Garda de Mediu arată că depozitul de deșeuri Iridex a fost construit în anul 1999. Ulterior, a fost încheiat un contract între Primăria Municipiului București și SC Iridex Group. Documentul prevede „depozitarea unei cantități de 225.000 de tone pe an deșeuri menajere și stradale, pe perioada funcționării depozitului. Obligativitatea asigurării tehnologiilor corespunzătoare pentru eliminarea acestor deșeuri și respectarea calității factorilor de mediu sunt în sarcina administratorului depozitului SC Iridex Group Import Export", se arată într-un răspuns pentru *Newsweek România*.

DE

PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

Duhoarea rezistă

Lucruri asemănătoare se întâmplă și în afara Capitalei. În județul Dâmbovița, locuitorii din Buftea și din comunele limitrofe se plâng de mirosul pestilențial care se degajă, în unele zile, de la fermele Crevedia. Reprezentanții companiei incriminate sunt acoperiți din punct de vedere legal. „Fermele deținute de compania Vitall dețin autorizații integrate de mediu și respectă toate normele legale privind protecția mediului. Acest lucru este confirmat de inspectorii Gărzii Naționale de Mediu care au venit în control periodic, în ultimi doi ani de când compania Vitall a preluat fermele din Crevedia", ne-a precizat Ofelia Cumpănașu, Marketing Manager Vitall.

FOȘTI. Fostul colaborator al Securității „Udișteanu" (stânga) și fostul membru PCR Tudorel Toader

SECURITATE

„Udișteanu" de la CIE

Vocal susținător la Antena 3 al agendei anti-justiție, magistratul militar Constantin Udrea a fost colaborator al Securității.

JUDECĂTORUL CONSTANTIN UDREA de la Curtea Militară de Apel București era cunoscut, înainte de 1989, drept Constantin Udișteanu. Dar nu pentru toată lumea, ci doar pentru ofițerii de Securitate. Sursele *Newsweek România* arată că Udrea, cu nume de cod „Udișteanu", a fost încadrat în Centrala Informațiilor Externe până în ultimele zile ale lui 1989.

Azi, în România democratică, Constantin Udrea este tot ofițer, dar al Ministerului Apărării și judecă spețe penale cu militari, fie că aceștia provin din Armată, servicii secrete sau Jandarmerie.

La TVR: protocoalele SRI, „o mare dramă a poporului român"

Prezent într-o emisiune a TVR în iunie 2018, judecătorul Constantin Udrea nu și-a ascuns părerea în ce privește protocoalele încheiate de diverse instituții publice cu Serviciul Român de Informații. „În ce privește protocoalele secrete încheiate cu organele judiciare, ele constituie o mare dramă a poporului român. N-aș fi crezut vreodată că voi trăi momentul în care un serviciu de informații să gireze și să coordoneze activitatea, în mod obscur, evident, adică secret, activitatea organelor judiciare. Nu am crezut că voi trăi aceste vremuri. Sper ca tinerii să înțeleagă ce pericol paște țara și statul de drept, dacă un serviciu de informații conduce activitatea judiciară. Este un semnal de alarmă pe care vreau să-l tragem împreună", a afirmat magistratul la televiziunea publică.

La Mediafax: protocoalele, „o crimă organizată"

După ce a trecut vara, Udrea și-a intensificat campania împotriva protocoalelor. Într-un interviu acordat agenției de presă Mediafax în octombrie, de exemplu, spunea astfel: „Împotriva cui se îndreaptă aceste protocoale? Având în vedere că în centrul lor se află SRI, vedeți că radiază ca o roată cu spițe, către toate structurile judiciare, este de fapt o crimă organizată. Această activitate de creare și de punere în aplicare a protocoalelor secrete constituie crimă organizată, deoarece oamenii sunt calificați, știu ce au făcut, știu împotriva cui sunt îndreptate protocoalele, știu că se adaugă la lege. Deși legea îi obligă să furnizeze totul, prin protocoale se admite să nu se furnizeze totul, adică să nu se dea toată înregistrarea, să nu se dea tot documentarul, deși legea obligă la asta. O cale extraodinară de atac, astfel încât toate cauzele care au avut la bază înregistrări și aceste protocoale să fie reexaminate într-o procedură, să spunem, contestație în anulare,

DE

ALEXANDRU POP

CALCUL CINIC
Populariii europeni nu-l lasă din brațe pe euroscepticul Orban » P.30

sau revizuire și așa mai departe, astfel încât această cale de atac să fie prevăzută prin lege, deci să fie adăugată ca și motiv suplimentar. Cu alte cuvinte, s-au răsturnat obligațiile și drepturile. În loc ca procurorul să conducă procesul penal, prin manipularea probei, modalitatea prin care vă spuneam, o conduce SRI-ul. Deci aceste lucruri sunt inadmisibile".

La Antena 3: protocoalele, „un abuz în serviciu, cel puțin!"

Tot în octombrie 2018, dar prezent în studioul Antenei 3, magistratul militar își continua pledoaria: „Prima și cea mai importantă chestiune este să examinăm de ce aceste documente pe care le citim acum sunt secrete. Ce anume interes al statului trebuie protejat în el ca să fie secret? Și trageți o concluzie: nimic! Nicio informație de acolo, și o spun cu toată răspunderea ca ofițer, nu e secretă.

Aș dori ca susținătorii acestor protocoale, indiferent din ce domenii sunt, să vină să explice de ce sunt necesare, de ce sunt strict secrete, câtă vreme legea privind protecția informațiilor clasificate interzice clasificarea documentelor când e vorba de dreptul la un proces echitabil.

Cu alte cuvinte, cei care au procedat în acest mod și au secretizat procedura penală - au avut una paralelă - n-au încălcat legea? E un abuz în serviciu, cel puțin! Toți semnatarii protocoalelor secrete trebuie să răspundă penal și, până la urmă, se va ajunge acolo".

Judecătorul Udrea, în cărți pentru secretar de stat la Justiție

Cu o lună înainte, în septembrie, ziare.com scria că, pe 12 iulie 2018, completul de judecată format din judecătorii Constantin Udrea și Radu Stancu decisese achitarea unui jandarm, Costantin Groza, acuzat ca ar fi luat mită. Jandarmul fusese condamnat în faza de fond la trei ani de închisoare cu suspendare, dar Udrea și Stancu au decis anularea interceptărilor și filajelor din dosar, argumentând că acestea ar fi fost obținute în baza protocolului semnat de SRI cu Ministerul Public. „Udrea si Stancu aveau pe rol dosarul lui Costantin Groza din ianuarie 2018. (...) Practic, magistratul și-a exprimat opinia privind un caz pe care urma să-l soluționeze, înainte de a se ajunge la deliberare și pronunțare. Acesta ar putea fi un motiv de rejudecare, în baza Codului de Procedură Penală, aflat în vigoare. Procurorii militari au cerut anularea deciziei de achitare (...)", mai arăta sursa citată. Tot ziare.com adăuga, în octombrie 2018: „Constantin Udrea a fost la un pas să facă parte din echipa lui Tudorel Toader, dar este și vizat de o acțiune disciplinară. Astfel, Constantin Udrea trebuia să ocupe în primăvara anului 2017 funcția de secretar de stat în Ministerul Justiției, condus de Tudorel Toader. Atunci, ministrul a cerut detașarea acestuia la minister, dar CSM a respins solicitarea. În plus, la sfârșitul lunii mai 2017, Inspecția Judiciară a inițiat acțiunea disciplinară față de judecătorii Radu Stancu și Constantin Udrea pentru nerespectarea în mod grav sau repetat a dispozițiilor privind distribuirea aleatorie a cauzelor și nerespectarea deciziilor Curții Constituționale sau ale instanței supreme în soluționarea recursurilor."

Magistratul militar Constantin Udrea a făcut turul presei anti-justiție pentru a promova agenda penalilor grei

„Constantin Udișteanu", pentru CIE, înainte de '89

Observațiile lui Constantin Udrea par foarte paradoxale având în vedere trecutul său din serviciile secrete. Magistratul militar nu are un CV public și, practic, nimic din ce a făcut înainte de 1989 nu este cunoscut. Sursele *Newsweek România*, însă, susțin că, în 1976, Udrea a devenit ofițer al Armatei. În 1982, cu nume de cod „Constantin Udișteanu", Udrea ar fi fost transferat la CIE (Centrala de Informații Externe), adică UM (Unitatea Miliară) 0544. În CIE, „Udișteanu" a prestat misiuni până pe 26 decembrie 1989, când a fost transferat înapoi la Ministerul Apărării odată cu toată Securitatea, prin decret al președintelui Consiliului Frontului Salvării Naționale, Ion Iliescu.

Contactat de *Newsweek România*, judecătorul Constantin Udrea a spus, sec, doar atât: „Astea sunt aberații SRI!".

„MITĂ" DIN BANI PUBLICI

Dragnea discriminează județele care nu îl votează

Cifrele arată că doar 3% din proiectele de investiții locale din bani publici au fost finalizate.

„SE VORBEA DESPRE PROGRAMUL NAȚIONAL de Dezvoltare Locală (PNDL)... Eu l-am inventat, împreună cu Sevil Shhaideh. E lucrat împreună cu colegii primari, președinți de consilii județene, parlamentari, miniștri. S-a născut foarte greu acest program, care este cel mai amplu proiect de dezvoltare locală cel puțin de la Revoluție încoace, cel mai curajos, cel mai complex", declara Liviu Dargnea, în martie anul acesta, într-un discurs electoral.

PNDL reprezintă un mijloc prin care primarii PSD sunt recompensați pentru rezultatele bune obținute în alegeri. În primele zece județe care au primit cei mai mulți bani prin PNDL se regăsesc doar județe unde PSD a obținut peste 50% din voturi la alegerile din decembrie 2016. Primul județ din Transilvania în topul banilor primiți prin PNDL este Sălaj (abia locul 17). Harghita sau Covasna, județe anti-PSD, primesc jumătate din sumele alocate pentru Vaslui sau Teleorman.

Faza I: doar una din trei grădinițe, finalizate

„PNDL are ca obiectiv general echiparea unităților administrativ-teritoriale (județe, localități - n.red.) cu toate dotările tehnico-edilitare, de infrastructură educațională, de sănătate și de mediu, sportivă, social-culturală și turistică, administrativă și de acces la căile de comunicație", se arată într-un răspuns al Ministerului Dezvoltării pentru *Newsweek România*. Banii sunt dați de la bugetul național pentru diverse proiecte locale precum: drumuri, spitale, școli, canalizare etc.

Programul a fost împărțit în două etape. În cadrul PNDL I, au fost finalizate 60% dintre proiectele propuse pentru finanțarea de la buget. Au fost aprobate pentru finanțare, de la buget, un număr de 995 de obiective de alimentare cu apă, din care s-au realizat 595: ➤ 48 proiecte de apă și canal finanțate, 16 au fost realizate; ➤ 2.408 de proiecte de drumuri aprobate, 1.619 finalizate. Au fost finanțate 356 de creșe și grădinițe și au fost construite 134. Guvernul susține că administrațiile locale sunt vinovate că puțin peste jumătate din proiecte au fost finalizate: „Ministerul a întreprins toate demersurile necesare și și-a îndeplinit toate obligațiile ce îi revin din contractele multianuale de finanțare astfel încât toate obiectivele de investiții incluse în PNDL I să fie finalizate", susține Ministerul Dezvoltării pentru *Newsweek România*.

DE
PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

PNDL 2017-2020- Etapa II
Alocări și număr de obiective pe domenii

Domeniul	Alocații de la bugetul de stat 2017-2020	Total decontat 2017-2018	Nr. obiective de investiții 2017-2020	Nr. obiective receptionate
Alimentare apă	**2.257.366.805,40**	**187.746.017,46**	**545**	**7**
Alimentare apă + canalizare (proiecte integrate)	**2.305.129.301,86**	**87.462.027,88**	**252**	**2**
Canalizare	**4.091.657.620,47**	**251.474.808,87**	**520**	**12**
Drumuri	**14.806.729.290,02**	**1.674.594.072,46**	**2.109**	**47**
Unități de învățământ din care:	**2.441.018.160,26**	**205.952.452,63**	**1.386**	**56**
Unități de învățământ*	956.140.971,44	79.625.081,41	584	28
Unități de învățământ* fără autorizații de funcționare	1.484.877.188,82	126.327.371,22	802	28
Crese și grădinițe	**1.180.458.887,76**	**128.747.638,67**	**863**	**23**
Unități sanitare	**1.087.582.906,78**	**165.861.564,06**	**595**	**6**
Poduri și podețe	**1.147.960.525,26**	**117.030.953,84**	**456**	**8**
Alte domenii**	**398.421.394,53**	**70.633.471,29**	**445**	**52**
TOTAL	**29.716.324.892,34**	**2.889.503.007,16**	**7.171**	**213**

SUMELE ALOCATE prin Programul Național de Dezvoltare Locală pe domenii și număr de obiective.

1% din unitățile sanitare, construite

Ministerului Dezvoltării a realizat că nu va putea finanța toate proiectele eligibile deoarece beneficiarii, autoritățile locale, nu se vor încadra în termene. Așa a apărut PNDL II (2017 - 2020). „Cele mai multe obiective de investiții incluse sunt obiective de investiții noi, pentru care beneficiarii nu aveau, la data includerii în program, obținute documentele de urbanism necesare, documentațiile tehnice necesare realizării executării lucrărilor de construcții (proiect tehnic) întocmite, încheiate contracte de lucrări/servicii", precizează Ministerul. PNDL II are cifre și mai dezastruoase. Dintr-un total de 7.171 de obiective acceptate spre finanțare au fost finalizate 213 (3%). Au fost aprobate: ➤ 545 proiecte de alimentare cu apă – 7 finalizate (1%); ➤ 2.109 de drumuri – 47 finalizate (2%); ➤ 863 de grădinițe – 23 finalizate (3%) construite; ➤ 595 de unități sanitare – 6 construite (1%).

„Procentul scăzut privind numărul obiectivelor finalizate până la data prezentei în cadrul PNDL II este datorat faptului că pentru multe dintre aceste obiective de investiții nu au fost demarate lucrările de execuție, din motivul expus anterior", explică Ministerul.

„Lucrările vor începe curând"

În general, proiectele finanțate de la buget în cadrul PNDL nu depășesc câteva milioane de lei. Puținele mari proiecte, care au avut alocări de zeci de milioane de lei nu sunt în grafic.

Construcția celui de-al treilea, „Pod peste Someș", a primit cea mai mare finanțare prin PNDL – 81 milioane de lei, dar este în impas. La licitație nu s-a prezentat nimeni. „Primarul municipiului Satu Mare, Kereskenyi Gabor, arată spre Guvern când vine vorba

PNDL 2013-2019 – *Etapa I*

- ➤ 60% din obiective realizate
- ➤ 5.502 obiective de investiții finanțate
- ➤ 3.129 obiective finalizate
- ➤ Alocare totală: 17.609 milioane lei
- ➤ Total decontat 2013-2018: 13.140 milioane lei

despre ratarea primei licitații pentru proiectarea și executarea celui de-al treilea pod peste râul Someș. Edilul șef a spus că au fost mai multe firme serioase interesate de proiect, dar costurile din caietul de sarcini au fost date peste cap de ultimele decizii luate de Guvernul României", arăta presasm.ro în ianuarie 2019.

Pentru „Sursa de apă a municipiul Bacău" au fost alocate 31 milioane de lei. Jurnaliștii de la „Ziarul de Bacău" ne-au precizat că lucrările nu au început. Într-un răspuns pentru *Newsweek România*, Primăria Bacău ne-a precizat că: „documentația tehnică împreună cu avizele și acordurile solicitate prin Certificatul de urbanism urmează a fi depuse în cel mai scurt timp la Consiliul Județean Bacău în vederea obținerii Autorizației de Construire, după care vor începe lucrările. Durata execuției lucrărilor a fost estimată la 12 luni, însă Asocierea de firme și-a luat angajamentul de finalizare a lucrării în toamna lui 2019".

Dacă e NATO, cu plăcere

Lucrurile stau mai bine în cadrul „Podului peste râul Mureș", unde s-a început lucru la balustrade și trotuare. S-au alocat 20,6 milioane de lei pentru construcția unui „Pasaj în Jilava", dar primăria ne-a precizat că lucrările nu au început. Primăria Crișan spune că nu a început construcția peste râul Caraorman, un proiect pentru care guvernul a alocat 10 milioane de lei. Pentru că a fost cerut de NATO și de Ministerul Apărării, podul peste râul Olt din județul Brașov este în grafic. Deși a alocat 5,5 milioane de lei pentru „Construcția Pasaj Măgurele", reprezentanții primăriei spun că e vorba doar de o reabilitare.

În teorie, proiectele locale care urmează a primi finanțare de la buget sunt analizate de o comisie din cadrul Ministerului Dezvoltării. În practică, există numeroase suspiciuni potrivit cărora proiectele sunt finanțate pe criterii politice. Din analiza sumelor alocate pe județe, în cadrul PNDL, se observă că cei mai mulți bani i-au primit județele unde PSD obține scoruri electorale uriașe. Cei mai mulți bani prin PNDL au fost obținuți de județul Suceava (928 milioane lei – PSD a obținut 49% în alegerile din decembrie 2016), urmat de Caraș Severin (883 milioane – 49% PSD în alegeri), Vaslui (882 milioane lei – 58%), Teleorman (875 milioane lei – 62%), Mehedinți (848 milioane lei – 62%), Botoșani (847 milioane – 62%), Iași (837 milioane lei – 48%), Bacău (827 milioane – 53%), Olt (823 milioane lei – 67%), Ialomița (813 milioane lei – 60%), Dolj (813 milioane lei – 60%). Primele din Transilvania în topul finanțărilor de la buget sunt Sălaj, pe locul 17 (715 milioane lei – 29%).

Cei mai puțini bani de la guvern pentru proiecte de dezvoltare locală au primit județele: Brașov (587 milioane lei – PSD a primit 35% din voturi), Sibiu (557 milioane lei – 27%), Harghita (392 milioane lei – 7%), Covasna (374 milioane lei).

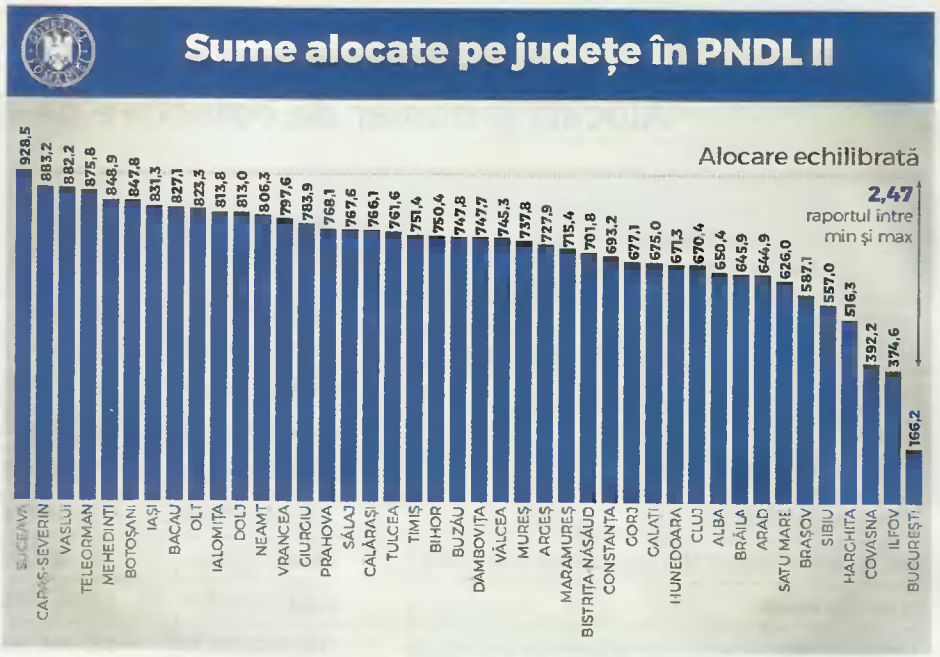

PNDL 2017-2020 – *Etapa II*

- 3% din obiective finalizate,
- 2% dintre drumuri construite,
- 1% dintre unitățile sanitare terminate,
- 7.171 obiective de investiții incluse la finanțare,
- 213 obiective finalizate,
- Suma totală alocată: 29.716 milioane lei,
- Total decontat 2017-2018: 2.889 milioane lei

Județele Harghita și Covasna primesc jumătate din banii direcționați de guvern către județe precum Suceava, Botoșani sau Teleroman

Magic FM
always great music

magicfm.ro

Download on the App Store
GET IT ON Google Play

CALCUL CINIC

Popularii europeni nu-l lasă din brațe pe euroscepticul Orban

Conservatorii germani l-au iertat pe premierul Ungariei pentru derapajele anti-democratice și insultele adresate partenerilor ideologici. PPE l-a sancționat de fațadă.

ÎN POLITICĂ, 1+1 NU FACE aproape niciodată 2. Uneori rezultatul este 3 sau mai mult. Sunt cazuri în care suma este 0. Altfel spus, o alianță de două partide nu va obține neapărat, la alegeri, un procent egal cu suma voturilor celor două formațiuni luate separat. De asemenea, o decizie politică menită a securiza un număr de voturi nu este obligatoriu că-și va atinge scopul. Există posibilitatea ca decizia să producă o serie de „crăpături" în bazinul electoral și să se înregistreze pierderi în altă parte.

Concret, sunt șanse foarte mari ca decizia Partidului Popular European (PPE) de a se purta cu mănuși cu FIDESZ, partidul premierului ungar Viktor Orban, să nu mențină formațiunea pan-europeană de dreapta pe primul loc în opțiuni, în urma alegerilor europarlamentare de la sfârșitul lunii mai. S-ar putea ca suspendarea de fațadă a FIDESZ din PPE, decisă pe 20 martie, să irite electoratul de dreapta din celelalte țări membre UE decât Ungaria, iar alegătorii să nu-i mai voteze pe populari.

Cert este că blândețea cu care a fost tratat premierul ungar este umilitoare pentru colegii din PPE ai lui Orban, pe care i-a numit „idioți utili" ai Stângii, sau pentru președintele Comisiei Europene, Jean-Claude Juncker, pe care FIDESZ l-a pus pe afișe alături de miliardarul George Soros și l-a acuzat că vrea să sufoce Ungaria cu imigranți, în cadrul unei campanii anti-UE derulată sub sloganul „Și voi aveți dreptul să știți ce pregătește Bruxellesul".

Sau, de ce nu, umilitoare pentru întreaga Europă, având în vedere că împotriva Ungariei a fost activat Articolul 7 din Tratatul Uniunii Europene pentru nerespectarea principiilor statului de drept.

Un compromis periculos?

La alegerile parlamentare din aprilie 2018, FIDESZ a obținut aproximativ 50% din voturi. În anul care a trecut de la scrutin, partidul lui Orbán și-a

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

TUPEU
Conștient că PPE nu poate renunța ușor la voturile FIDESZ, Viktor Orbán a negociat în forță rămânerea în această familie ideologică

păstrat cota de încredere, promovând un discurs anti-imigraționist, suveranist și eurosceptic. Raportat la populația Ungariei, cele 50 de procente se „traduc" în 12 mandate de eurodeputați. Mai mult de 5% din totalul de 217 deținute în prezent de Popularii Europeni. O cifră demnă de luat în seamă.

Cele 12 mandate sunt cu atât mai importante cu cât, în sondaje, PPE este aproape la egalitate cu PES (socialiștii europeni). După alegerile pentru Parlamentul European, cele mai mari șanse să impună viitorul președinte al Comisiei Europene este formațiunea clasată pe primul loc în alegeri.

Din acest motiv, germanul Manfred Weber, primul loc pe lista candidaților PPE la alegerile europene și pretendent al poziției de șef al CE, a avut foarte multe ezitări în privința excluderii FIDESZ. Excludere pe care au solicitat-o 13 partide membre, coagulate în jurul unui nucleu constituit de țări din Benelux și din Scandinavia.

Înainte de reuniunea PPE, Viktor Orbán a negociat dur, la limita șantajului politic. A amenințat că FIDESZ va pleca din PPE, dacă va fi suspendat într-o manieră umilitoare. Amenințare reluată de șeful său de cabinet, Gergely Gulyas, în chiar ziua votului. „FIDESZ nu poate accepta nicio decizie de suspendare a calității sale de membru în grupul Partidului Popular European (PPE). Este vorba despre demnitatea FIDESZ și a țării", a spus Gulyas.

Mai mult, Orbán a amenințat că va crea un bloc politic în Parlamentul European împreună cu Partidul „Lege și Justiție" (PiS) din Polonia, care nu este membru PPE. El l-a invitat pe omologul său polonez Mateusz Morawiecki să asiste, pe 15 Martie, la Ziua Maghiarilor de Pretutindeni, prilej cu care a ținut un discurs în care a anunțat că „Ungaria și Polonia avansează împreună, ne pregătim pentru un viitor diferit și pregătim împreună o spectaculoasă renaștere a Europei Centrale". În context, Orbán a acuzat „coșmarul" federalismului european.

Germania a cedat

Popularii Europeni s-au temut că Viktor Orbán s-ar putea alia cu PiS și Liga Nordului, a lui Matteo Salvini, pentru a forma un grup ultraconservator de extremă dreapta în Parlamentul European.

Conservatorii germani le-au râs în nas celor care au crezut că principiile sunt mai importante decât voturile

În fața acestor perspective sumbre, Germania a luat decizia să nu-l sacrifice pe premierul ungar. Propunerea de suspendare, nu de excludere, a venit de la Annegret Kramp-Karrenbauer, șefa creștin-democraților germani (CDU). Succesoarea Angelei Merkel.

În favoarea suspendării s-au înregistrat 190 de voturi „pentru" și 3 „împotrivă". Asta înseamnă că reprezentanții FIDESZ nu vor putea participa la nicio reuniune a PPE, nu vor avea drept de vot și nu vor avea dreptul de a propune candidați pentru posturi.

Până și decizia suspendării a fost îndulcită. În declarația de final a reuniunii PPE se precizează că „președințiile PPE și FIDESZ au convenit de comun acord suspendarea FIDESZ până la publicarea unui raport de către o comisie de evaluare". Evaluarea va fi făcută de o comisie condusă de Herman Van Rompuy, fostul președinte al Consiliului European și fost premier belgian.

Durata suspendării nu este precizată, ceea ce înseamnă că poate fi ridicată imediat după alegerile europarlamentare.

Asta în ciuda faptului că Joseph Daul, președintele PPE, a anunțat pe Twitter suspendarea ca fiind „pe termen nelimitat". În realitate, suspendarea poate fi anulată oricând.

De altfel, singurul scop al „pedepsei" este anihilarea oricăror atacuri care ar putea apărea la adresa PPE în campania electorală, oricăror acuzații că susține regimul iliberal, eurosceptic, naționalist, populist și antidemocratic al lui Viktor Orban.

Din acest motiv, Viktor Orbán a declarat să suspendarea s-a petrecut cu... acordul lui.

Guy Verhofstadt, liderul ALDE din Parlamentul European, a criticat dur decizia PPE. „Înțelegerea dintre PPE și FIDESZ este o înșelătorie, care face Europa de rușine. Decizia este că Orbán poate rămâne membru. PPE și-a pierdut autoritatea morală de a conduce Europa", a scris Verhofstadt pe rețelele sociale.

Cronologia unei maziliri mimate

***15 februarie**

Guvernul condus de Viktor Orbán lansează o campanie împotriva Uniunii Europene, în care principalele ținte sunt, ca de obicei, magnatul George Soros, dar și...președintele Comisiei Europene, Jean-Claude Juncker. Acesta din urmă este lider al Partidului Popularilor Europeni (PPE), una dintre marile familii ideologice europene, de centru-dreapta, din care face parte și FIDESZ, partidul lui Orbán.

Campania guvernului maghiar, derulată pe rețele sociale, dar și în outdoor, i-a acuzat pe cei doi că favorizează imigrația ilegală, amenințând securitatea Ungariei.

Pe panourile stradale, Soros și Juncker apar însoțiți de următorul text: „Și tu ai dreptul să știi ce pregătește Bruxellesul: vor să introducă cota de redistribuire obligatorie, să pericliteze drepturile statelor membre în ceea ce privește apărarea frontierelor, să faciliteze imigrația printr-o viză pentru migranți".

Este o recidivă din partea Cabinetului Orban, care, în trecut, a lansat două campanii anti-Bruxelles, intitulate „Let's Stop Brussels" și „Nu lăsa ca Soros să râdă la urmă". Apropierea alegerilor europene l-a făcut pe Viktor Orbán să înăsprească tonul, în goana după voturi.

***19 februarie**

Comisia Europeană critică în termeni duri campania Budapestei. „Campania guvernului ungar este lipsită de credibilitate. Este șocant că o astfel de teorie a conspirației absurdă a ajuns în mainstream atât de mult. Nu este adevărat că UE subminează protecția națională a granițelor. Chiar dimpotrivă. Și nu există niciun plan privind așa-numitele vize umanitare. Statele membre decid până la ce nivel vor să accepte migrația legală", a reacționat purtătorul de cuvânt al Comisiei Europene, Margaritis Schinas.

O fotografie postată pe pagina oficială de Facebook a Comisiei Europene îi arată pe Juncker și Orban, împreună cu textul: „Și tu, de asemenea, meriți fapte nu ficțiune".

***20 februarie**

Jean-Claude Juncker declară, într-o conferință la Stuttgart, că FIDESZ ar trebui să părăsească PPE. „Conservatorii din Ungaria nu reprezintă în niciun fel valorile creștin-democrate. FIDESZ nu își are locul in PPE", a spus el. Încă de la declanșarea Articolului 7 împotriva Ungariei, Juncker a avut astfel de poziții la adresa partidului lui Orban.

***22 februarie**

Cancelarul Germaniei, Angela Merkel, a denunțat campania guvernului maghiar. „Eu îl susțin deplin (pe Jean- Claude Juncker - n.r.), noi suntem solidari și o vom spune sus și tare în întâlnirile noastre cu Ungaria", a spus Merkel.

***22 februarie**

Premierul Ungariei, Viktor Orban, susține că datoria guvernului său este să-și informeze cetățenii în legătură cu planurile pe tema migrației ale UE. El a răspuns astfel criticilor formulate de Bruxelles.

În interviul săptămânal acordat radioului de stat Kossuth, Orbán a acuzat faptul că Bruxellesul se află sub controlul „unei majorități pro-migrație".

El a comparat UE cu Imperiul Habsburgic, pentru a atinge sensibilitățile ungurilor: „Nu este posibil să ne

Liderii PPE au fost la București înaintea votului de la Bruxelles legat de soarta lui Orban

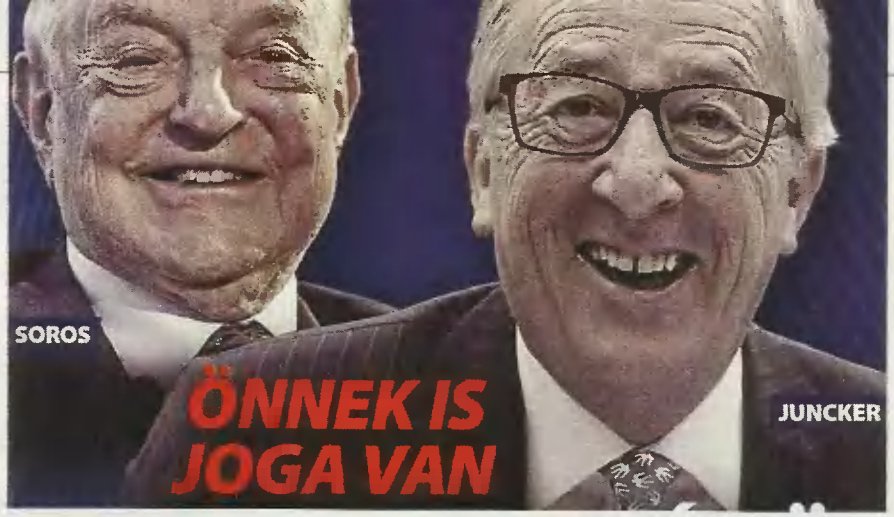

SFIDARE
Acest panou din cadrul campaniei FIDESZ a aruncat în aer relațiile partidului cu Popularii Europeni

îndreptăm spre o campanie ca și cum este sfârșitul secolului 19 pe timpul lui Franz Joseph și să spunem că totul este în regulă, totul este foarte bine", a spus Orban.

***22 februarie**

Partidul Moderat din Suedia a anunțat că va cere excluderea FIDESZ din Partidul Popular European (PPE). Ulf Kristersson, liderul formațiunii, a declarat: „Scopul nostru este, conform regulilor PPE, să obținem susținerea a șapte partide membre din cinci țări diferite pentru a exclude FIDESZ".

***5 martie**

13 partide membre ale Partidului Popular European (PPE) au cerut în mod oficial excluderea premierului Ungariei, Viktor Orban, și a partidului său FIDESZ, a anunțat președintele PPE, Joseph Daul. „Decizia aparține tuturor membrilor PPE și nu pot anticipa care va fi rezultatul discuției", a spus Daul.

***5 martie**

„FIDESZ nu dorește să părăsească Partidul Popular European, scopul nostru este ca forțele anti-imigrație să capete putere în PPE", a reacționat partidul lui Orban, citat de Reuters. Potrivit formațiunii, apărarea valorilor creștine europene și oprirea migrației sunt probleme mai importante decât disciplina de partid din PPE.

***6 martie**

Manfred Weber îi dă un ultimatum lui Viktor Orbán și stabilește trei condiții pentru a evita excluderea din PPE. Condițiile sunt: Viktor Orbán să înceteze imediat și definitiv campania anti-Bruxelles a Guvernului său, să-și ceară scuze celorlalte partide membre PPE, să permită funcționarea la Budapesta a Universității Europei Centrale (CEU), susținută de George Soros. Guvernul Orbán a insistat că problema CEU este „închisă", în contextul în care o mică parte a programelor universității urmează să rămână în Ungaria.

***7 martie**

FIDESZ anunță că va înlocui „într-o săptămână" posterele anti-UE în care apare Jean-Claude Juncker cu unele care vorbesc despre planurile lui Viktor Orbán de a crește rata natalității și despre dorința sa de a rămâne în PPE. „Este un semn bun, să se dea jos posterele, aceasta a fost una dintre cererile pe care le-am făcut în această săptămână", a reacționat Manfred Weber.

***12 martie**

Premierul ungar Viktor Orbán l-a primit pe Manfred Weber, președintele Partidului Popular European (PPE).

***14 martie**

Victor Orbán le-a scris mai multor lideri de partide din PPE pentru a-și cere scuze „pentru anumite declarații care ar putea fi considerate ofensatoare la adresa politicii Uniunii Europene (UE) în domeniul migrației". El a apreciat că o excludere a FIDESZ nu este soluția potrivită pentru a elimina disensiunile pe tema politicii migrației.

***14 martie**

Scuzele prezentate de Viktor Orbán au fot considerate „insuficiente" de către liderul PPE, Manfred Weber, au relatat surse AFP din anturajul acestuia".

Aceste gesturi nu sunt suficiente în vederea restabilirii încrederii. Multe lucruri vor depinde de ceea ce se va întâmpla în următoarele zile. Multe alte semnale sunt necesare", au precizat sursele citate.

***15 martie**

De Ziua Maghiarilor de Pretutindeni, Viktor Orbán și-a afișat alianța cu Polonia, a denunțat „coșmarul" federalismului european și a anunțat „o spectaculoasă renaștere a Europei Centrale", condusă de un tandem ungaro-polonez.

***16 martie**

Candidatul PPE la președinția Comisiei Europene, Manfred Weber, a declarat, sâmbătă, la București, referindu-se la cererile de sancționarea a FIDESZ, partidul premierului ungar Viktor Orban, că, „deocamdată, toate opțiunile sunt pe masă".

„Am avut ocazia să mă întâlnesc cu premierul Viktor Orbán la Budapesta. Am discutat despre problemele cu care ne confruntăm și PPE este un partid al valorilor, al principiilor fundamentale și de aceea trebuie să garantăm că fiecare partid respectă aceste valori. De aceea, ne aflăm acum în discuții cu toate partidele din PPE pentru a ne pregăti pentru marțea viitoare.

Deocamdată, toate opțiunile sunt pe masă, însă scopul meu este să pregătesc o poziție astfel încât toată lumea din partid să se poată pune de acord. Asta încerc eu să fac, împreună cu președintele partidului, Joseph Daul. Principalul mesaj este că suntem un partid al valorilor, al înțelegerii comune și aceasta este o întrebare la care trebuie să răspundă prietenii din Ungaria: dacă respectă aceste principii sau nu", a spus Weber. N

DISCUȚII SECRETE

Doctorul (de spioni) e aici

Un psihiatru cu legături cu CIA are idei radicale despre recuperarea trădătorilor.

DE

JEFF STEIN
@SpyTalker

NU PARE SĂ TREACĂ NICIODATĂ PREA MULT timp până aflăm de un alt trădător din CIA sau alte agenții de informații. În luna februarie, agenții federali au acuzat-o pe Monica Witt, fost sergent de contraspionaj în Forțele Aeriene și, ulterior, antreprenor în industria apărării, că a furnizat secrete extrem de sensibile Iranului. Pe parcursul ultimilor doi ani, doi foști agenți CIA au fost arestați, independent unul de celălalt, pentru acuzații de spionaj în favoarea Chinei. Să fie doar un război de genul spion versus spion, potrivit pentru cărți și filme? Nu. Se pare că ultimii doi arestați au contribuit la ceea ce a fost descris drept un val „catastrofic" de arestări și execuții ale 18 până la 20 de agenți CIA în China. Witt, care a fugit în Iran în 2013, se pare că le-a furnizat celor care s-au ocupat de ea numele și sursele agenților americani implicați în activități clandestine. Desigur că, atâta vreme cât vor exista servicii de spionaj, vor exista și dezertori. CIA, FBI și Departamentul de Apărare au petrecut ani buni studiind motivele pentru care agenți buni devin agenți răi, fără a găsi, evident, nicio modalitate eficientă de a-i opri să trădeze, cu atât mai puțin de a-i convinge să iasă la iveală. Acum, David Charney, psihiatru din Alexandria, Virginia, care a petrecut ore întregi intervievând trădătorii prinși, a pus la punct o tactică radicală: iertarea – într-o anumită măsură – dacă se predau.

„Trebuie să le oferi ceva care să conteze în viețile lor", spune el despre trădătorii care ajung să regrete că le-au vândut secrete rușilor, chinezilor sau altor adversari. „Și am găsit un lucru care m-am gândit că va conta: nu fac închisoare". Cărțile se vor alege, desigur, cu confiscarea bunurilor obținute pe căi ilicite, amenzi serioase, monitorizarea pe viață a finanțelor și poate relocarea sub o nouă identitate, sub supraveghere strictă. „Tot felul de lu-

cruri rele", adeclarat Charney în timpul unei prelegeri din Washington, D.C., „dar nu și închisoare".

Charney, 76 de ani, psihiatru mustăcios cu un ton blând, născut în Brooklyn, New York, și cu o clientelă numeroasă de spioni, pare că tocmai a ieșit de pe platourile de filmare ale unei pelicule marca Woody Allen. Însă interviurile sale din închisoare cu trădătorii condamnați Robert Hanssen și Earl Edwin Pitts, agenți FBI prinși spionând pentru Rusia, și Brian Regan, sergent din Forțele Aeriene care a încercat să le vândă chinezilor, irakienilor și libienilor documente clasificate, l-au convins că serviciile de informații americane ar trebui să creeze un soi de „rampă de ieșire" pentru colaboraționiștii devorați de remușcări, care își mărturisesc vina. Ar numi-o Biroul Național pentru Reconciliere în Domeniul Informațiilor sau NOIR (cuvântul din franceză care se traduce prin negru).

„Da, a trebuit să fiu drăguț", a afirmat Charney pentru publicul extrem de încântat de la Institutul de Politici Mondiale, o facultate minusculă pentru cei care vor să devină spioni și tocilari în siguranța națională, în Washington, D.C., la începutul lunii februarie. Însă nu trece cu superficialitate peste costurile umane și financiare ale trădării – apropiați ai CIA strânși laolaltă și executați, familii și prietenii distruse și, deseori, pierderea a sute de milioane de dolari reprezentând tehnologie pentru arme strict secrete în favoarea, să spunem, agenților chinezi. Dar de ce o fac? Și de ce sunt aproape toți bărbați? Fostul editor *Newsweek* Evan Thomas a numit la un moment dat trădătorii CIA „nemulțumiți care se urăsc pe ei înșiși și care și-au direcționat furia în trădarea celor care i-au format ca spioni". Însă la baza acestui lucru, spune Charney, „sunt mândria și ego-ul masculin". Problemele serioase – din căsniciile lor, financiare sau la serviciu – îi fac să se simtă ca niște ratați. Sunt prinși într-un cerc vicios emoțional, „cea mai rea stare mentală pe care o pot experimenta oamenii".

„Unii dintre ei", a explicat Charney „se duc și beau. Alții pur și simplu intră în depresie. Alții își înșeală nevestele". Însă unii dintre ei „se vor convinge singuri că nu ei sunt de vină – sunt nenorociții ăia de la serviciu, oamenii ăia care m-au tras pe sfoară". Iar aceștia ar putea decide „Lasă, că le arăt eu lor".

Un agent CIA sau FBI cu experiență poate destul de ușor să stabilească contactul în secret cu serviciile de spionaj inamice și să devină cârtiță. Însă, odată ce „euforia" sa inițială – suplimentarea pe loc a veniturilor, primirea călduroasă a serviciului inamic de spionaj, satisfacția oferită de răzbunare – se evaporă, spune Charney, agentul își dă brusc seama că este, din nou, „un ratat". Noii șefi ai cârtiței nu vor slăbi presiunea. Îl pot șantaja dacă se opune. E prins în capcană.

Și acela este momentul în care intervine NOIR, spune Charney, amplasat într-o locație discretă, departe de sediile CIA sau ale altor agenții, în așa fel încât niciunul dintre colegii de serviciu ai cârtiței să nu știe ce se petrece.

Unii dintre cei însărcinați cu prinderea spionilor strâmbă din nas la propunerea lui Charney. „Este total absurdă și nu merită comentariile mele", spune Mike Rochford, vânător de spioni veteran din FBI, acum ieșit la pensie. „Nu este ceva practic într-o democrație adevărată, bazată pe statul de drept. Încalci legea, suporți consecințele. E total absurd!". „Este una dintre cele mai proaste idei pe care le-am auzit de multă vreme", îi ține isonul Kevin Hulbert, fost agent operațional CIA, a cărui ultimă sarcină a fost de consilier pe teme de contraterorism în cadrul FBI. „Ar fi ca și cum ai sugera că există criminali în serie pe care nu îi putem prinde și, ca să îi determini să nu mai ucidă, le oferi amnistie pentru crimele anterioare dacă promit să se oprească". Să îi oferi orice gen de iertare unei persoane ca Aldrich Ames, care a câștigat 4 milioane de dolari în timp ce „a ucis 10 agenți CIA" în Rusia, spune Hulbert pentru *Newsweek*, este „o idee îngrozitor de proastă".

„Trebuie oferit [trădătorilor] ceva ce ar conta cu adevărat în viețile lor: fără închisoare"

De asemenea, un fost agent de contraspionaj, prieten al lui Charney și care a solicitat anonimitate pentru a se exprima liber, a făcut o serie întreagă de comentarii negative. Printre ele: „Un proces NOIR instituționalizat ar scădea substanțial șacheta în domeniul spionajului. Vinde secrete. Îmbogățește-te. Dacă nu funcționează, atunci taie cordonul". Și astfel poți să fii liber. Ideile lui Charney nu beneficiază nici de vreo evaluare riguroasă inter pares, mai arată această persoană.

Charney nu este suprins. „Să nu credeți că nu știam că oamenilor n-o să le placă ideea", spune el. Pentru mulți dintre angajații agențiilor de spionaj, pușcăria e o pedeapsă prea ușoară pentru trădători; ar trebui să fie împușcați. „Oamenii din comunitatea de informații au un soi de programare mentală privind respectarea legii", spune Charney, cu accent pe „prinderea răufăcătorului după ce depășește limita". De opus se opun și mulții antreprenori guvernamentali din jurul D.C. care au un motiv financiar să dezvolte „un program, un plan care să utilizeze bunuri high-tech care nu fac decât să monetizeze problema".

Însă, în privat, spune el, o serie de foști oficiali FBI, persoanele principal responsabile cu prinderea spionilor, i-au spus că „de fapt, e o idee chiar bună".

Într-adevăr, nimeni altul decât Frank

VIAȚA MEA SECRETĂ
Ames este condus afară din tribunal în 1994. Witt, care a fost acuzată de trădare de secrete Iranului, este una dintre puținii trădători femei; simbolul CIA pe podeaua sediului din Langley, Virginia.

Figliuzzi, fostul șef al contraspionajului în cadrul FBI, spune că este deschis la ideea de NOIR. „Am încercat din greu să găsesc hibe în conceptul lui Charney, deoarece inițial am avut o reacție viscerală puternică la noțiunea de clemență pentru trădători", spune el pentru *Newsweek*. „Însă Charney mi-a combătut programatic toate obiecțiile".

NOIR va funcționa cel mai bine „pentru cele mai rele dintre cele mai rele" cărțițe, spune el, asemeni lui Ames sau Hanssen, care au avut îndoieli și, o vreme, s-au oprit din a mai lucra pentru ruși.

„Accentul pus de Charney pe iadul pe care îl experimentează cărțițele, odată ce este prea târziu să mai dea înapoi, este teribil de subestimat în informările interne și de apărare și formarea angajaților", spune Figliuzzi. „Dacă punem accentul pe acest lucru, ar putea avea un rol profilactic în prevenirea spionajului și furnizarea unei scăpări pentru cei care se gândesc să devină spioni".

Unii trădători ar fi, cel mai probabil, imuni la genul acesta de prezentare, spun majoritatea agenților cu experiență: „spionul ideologic", asemeni Monicăi Witt, lingvistul din Forțele Aeriene fluent în limba farsi care se pare că s-a săturat de activitățile americane de contraterorism și a trecut la islamism. De fapt, ea seamănă foarte mult cu „spionii atomici" din timpul celui de-al Doilea Război Mondial și cu legendarul Kim Philby și alți spioni-diplomați britanici care au trecut la comunismul rusesc. În mod similar, infamul trădător din Agenția pentru Siguranță Națională Edward Snowden și Bradley (ulterior Chelsea) Manning, specialistul din serviciul de informații al armatei care a furnizat WikiLeaks o adevărată comoară de documente, par să fi fost mânați de o nemulțumire cvasi-ideologică în privința politicilor americane.

„O pot prezenta drept problemă de ideologie", contracarează Charney teoria, „însă sunt ființe umane și, chiar și în cazul lor, trebuie să privești mai atent la psihologia lor".

Ceea ce ne duce la președintele Donald Trump, un „posibil" agent rus, potrivit fostului director executiv al FBI, Andrew McCabe. Acesta spune că a inițiat o anchetă de contraspionaj în privința președintelui, după ce Trump l-a concediat pe șeful lui, James Comey – pentru a scăpa de investigația „Russiagate" a agenției, a admis ulterior Trump. Sunt și alți foști oficiali de top din agențiile de informații americane care sugerează de doi ani că rușii îl au cu ceva la mână pe Trump.

Ar putea exista oare o soluție tip NOIR pentru așa ceva?

„Trump sau McCabe?", a spus Charney. Până la jumătatea lunii februarie, așteptările cum că procurorul special Robert Mueller îl va prinde pe Trump cu orice gen de complicitate cu rușii s-au diminuat.

Dar, dacă trecutul poate fi o indicație, dovezi serioase care îl implică pe Trump ar putea, cel mai probabil, să provină de la cineva din interiorul Kremlinului – cu alte cuvinte, o cărțiță. „Micul secret murdar al lumii agențiilor de informații", afirmă Charney, este că „aproape niciun spion nu este prins prin detectare, ci prin trădare" – la zeci de ani după pagubele lor incalculabile. N

SECURITATE REGIONALĂ

„Rusia nu plănuiește o nouă agresiune militară de amploare"

Fost consilier special al președinților SUA Bill Clinton și Barack Obama, Stephen Flanagan a acordat *Newsweek România* un interviu în care a vorbit despre pericolele de securitate din estul Europei și regiunea Mării Negre.

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

STEPHEN. J. FLANAGAN A VENIT la București pentru a participa, pe 21 martie, la o conferință dedicată securității la Marea Neagră, organizată de German Marshall Fund și Institutul Aspen România. Înainte de conferință, a stat de vorbă cu reporterul *Newsweek Romania* pe acest subiect.

***Newsweek România:* Cum explicați creșterea agresivității Rusiei în regiunea Mării Negre și a estului Europei?**

Stephen Flanagan: Dacă ne uităm în jurul Mării Negre, la ce s-a întâmplat în urmă cu peste un deceniu, cu invadarea Georgiei, realizăm lesne că Rusia consideră această regiune drept vitală pentru interesele sale de securitate. Orice schimbare în orientarea țărilor din această regiune este un semnal de alarmă. La început a fost preocuparea Rusiei pentru așa-zisele revoluții colorate, îngrijorarea că SUA susține astfel de revoluții în fostul spațiu sovietic, care să-i amenințe sfera de influență. Așa s-a întâmplat și cu Ucraina, cu perspectiva intrării țării în UE, dar mai ales în NATO. O perspectivă, desigur, tot mai îndepărtată. Interesul lui Putin este să destabilizeze țara pentru a fi sigur că acest lucru nu se va întâmpla în viitor. În privința Mării Azov, este evident că Rusia a planificat de ceva vreme să restricționeze exercitarea de către Ucraina a suveranități în apele teritoriale, să restricționeze tranzitul flotei ucrainene prin Marea Azov și mai departe în Marea Neagră.

Agresivitatea are și o cauză internă? Popularitatea lui Vladimir Putin este în scădere.

Nu este nicio îndoială că agresivitatea lui Putin ține și către scena internă, pentru a alimenta percepția că este în continuare un lider puternic, capabil să se împotrivească Vestului, pentru a alimenta imaginea că Rusia este în continuare o putere importantă în lume. Este evident o manifetare a agendei interne, a scopurilor politice ale lui Vladimir Putin. Ceea ce se întâmplă este în spiritul discursului său din 2007, de la Conferința pentru securitate de la Munchen, când a avertizat Occidentul că Rusia își va proteja interesele, că va încerca să provoace această lume unipolară, în care SUA sunt singura putere dominantă. În ultimii ani, Putin este tot mai determinat să-și atingă acele scopuri.

Vă așteptați la o nouă agresiune militară de amploare a Rusiei în următoarea perioadă de timp, similară cu anexarea Crimeii?

Nu cred. Rusia reacționează militar doar atunci când o anumită situație îi amenință frontal interesele. Cred că în Ucraina, Putin și-a atins principalele obiective. El va continua să țină Ucraina sub presiune, să o împiedice să-și exercite suveranitatea asupra estului Ucrainei, să alimenteze în continuare conflictul din Donbass, în așa fel încât guvernul Ucrainei să fie nevoit să cheltuiască resurse, să piardă vieți omenești. Scopul Rusiei este să țină Ucraina slabă. Pe de altă parte, Rusia își consolidează prezența militară în Crimeea, pentru a menține presiunea în regiunea Mării Negre, pentru a descuraja orice atac la adresa sa în regiune.

Credeți că NATO răspunde corespunzător amenințărilor Rusiei? Președintele Trump a declarat acum câțiva ani că NATO este o organizație depășită.

Vreau să menționez însă că președintele Trump și-a nuanțat această declarație și chiar într-o întâlnire cu președintele Iohannis a reafirmat angajamentul SUA față de articolul 5 al Tratatului NATO. A fost important că președintele Trump i-a spus acest lucru unui șef de stat dintr-o țară membră NATO. Pe de altă parte, SUA au mărit de patru ori finanțarea trupelor sale din Europa de Est. A fost o decizie luată de administrația Obama și respectată de administrația Trump. Nu pot să nu remarc, însă, declarațiile a doi foști ambasadori ai SUA la NATO, care au spus că declarațiile președintelui Trump au provocat îngrijorare printre membrii NATO și incertitudini în ceea ce privește relația transatlantică. Nu putem ignora faptul că aceste declarații au avut un impact în relațiile transatlantice. Pe de altă parte, vreau să menționez că 8% din bugetul de apărare al SUA, de circa 700 de miliarde de dolari, este destinat apărării Europei. 75% din cheltuielile NATO sunt suportate de SUA și, dacă-i adăugăm pe britanici, procentul crește semnificativ. Dacă Germania va crește cheltuielile de apărare la 2% din PIB, va putea cheltui mai mult decât Rusia. Unii s-ar putea să fie îngijorați de această perspectivă.

Dacă tot ați pomenit Germania, doamna Merkel a anunțat că țara sa nu va interzice echipamentele Huawei, în condițiile în care înalți oficiali ai SUA au avertizat că partenerii Americii care colaborează cu compania chineză nu pot fi de încredere. Cum poate funcționa NATO cu astfel de atitudini printre membrii săi?

Este evident că aceasta este o problemă care se poate acutiza în perioada următoare. NATO, deşi se va concentra pe apărarea Europei, va trebui să găsească soluţii pentru a răspunde anumitor comportamente ale Chinei. Atacurile cibernetice ar trebui să îngrijoreze, poate nu toate ţările membe NATO, dar măcar o parte dintre ele. Înţelegem că China este un partener economic tot mai important pentru Europa, dar cum putem proteja interesele în materie de securitate naţională, în materie de securitate cibemetică?

Consideraţi că un parteneriat între China şi Rusia reprezintă o ameninţare potenţială?

Cred că au suficiente divergenţe. Rusia este îngrijorată de China din punct de vedere economic şi al proximităţii geografice, de creşterea influenţei Chinei în Estul îndepărtat, permeabilitatea graniţelor. Denunţarea Tratatului INF de către America şi Rusia are legătură cu China. În mod evident „Noul Drum al Mătăsii", care va însemna extinderea influenţei Chinei în Asia Centrală, preocupă Rusia, care este în pericol să piardă din zonele de influenţă. La nivel politic, relaţiile sunt cele mai bune din ultimii ani, dar mai sunt chestiuni nerezolvate, care vor împiedica cele două ţări să se alieze împotriva Vestului. Rusia şi China sunt partenere, dar fiecare priveşte peste umăr pentru a nu fi luată prin surprindere de cealaltă. Rusia este conştientă ce pericol reprezintă China, doar dacă ne uităm la PIB-ul ei, spre deosebire de PIB-ul Rusiei, comparabil cu cel al Spaniei.

Cum evaluaţi constribuţia României la stabilitatea regională şi respectarea Parteneriatului strategic cu SUA?

Evaluarea mea este pozitivă. România a avut un rol esenţial în a le atrage atenţia aliaţilor din NATO despre importanţa securităţii în regiunea Mării Negre, cu prilejul Summitului de la Varşovia din 2016. Decizia sporirii prezenţei navale a NATO la Marea Neagră se datorează în mare parte eforturilor României, a disponibilităţii ţării dumneavoastre de a fi un partener de încredere al SUA şi al NATO.

Corupţia este o parte importantă a Parteneriatului strategic

„România nu a abandonat principiile democratice, dar corupţia rămâne o problemă"

SUA- România. Credeţi că există aspecte criticabile la acest capitol?

Nu aş spune că România a abandonat principiile democratice, dar este adevărat că corupţia rămâne în continuare o problemă. Am văzut evoluţiile politice în Ungaria în ultimii 5 ani şi acţiunile premierului Orban în sensul restrângerii libertăţii presei sau a sistemului judiciar. Asta se întâmplă şi în Turcia şi reprezintă o preocupare a SUA. Şi în privinţa Poloniei sunt câteva preocupări legate de mass media şi sistemul judiciar, iar SUA le-a evidenţiat, chiar dacă nu la fel de apăsat ca în timpul administraţiilor Clinton sau Bush jr.

Nivelul corupţiei din România ameninţă parteneriatul strategic cu SUA?

Cu siguranţă, nu. Cel puţin nu la nivelul cooperării strategice şi militare. Nici la nivel politic nu cred că există în America semne de întrebare legate de viabilitatea parteneriatului cu România. Dacă mergi în Congresul SUA vei auzi numai cuvinte de laudă la adresa acestui parteneriat. Desigur, membrii Congresului poate nu sunt la curent cu toate evoluţiile politice din România, dar abordarea de ansamblu este pozitivă.

Stephen J. Flanagan

Este politolog la RAND Corporation, celebru şi influent think- tank american. Din aprilie 2013 până în septembrie 2015, a fost consilier special al preşedintelui SUA Barack Obama şi directorului de politică şi strategie de apărare al personalului Consiliului Naţional de Securitate (NSC). Între 1989 şi 1999 a fost consilier special al preşedintelui Bill Clinton şi senior director pentru Europa Centrală şi de Est. A lucrat şi în cadrul Departamentului de Stat, a fost membru al personalului profesionist al Comitetului pentru informaţii al Senatului SUA.

POVESTE DE SUCCES

A muncit printre străini ca să investească într-un business unic în România

O ŢARĂ DIN CARE MULŢI CRED CĂ TREBUIE SĂ PLECI. O ţară din care au plecat deja milioane de oameni, unii fără niciun gând de a se mai uita în urmă. Un loc în care „o ţară ca afară" a ajuns la rangul de imn naţional. Acesta este tabloul României, după trei decenii de libertate. Şi totuşi, în această imagine sumbră, în care au rămas înfipte adânc urmele paşilor celor care au plecat să se salveze printre străini, mai există şi altfel de poveşti. Carmen Preda (34 de ani) a scris şi ea, pentru şase ani şi jumătate, o filă din povestea românilor care nu şi-au mai găsit locul în ţară, însă finalul este unul fericit. Este acel final la care mulţi dintre cei plecaţi din ţară nici nu cred că pot ajunge, alţii nici nu se gândesc la el, iar alţii doar speră să-l atingă.

Acum zece ani, Carmen era o tânără absolventă a Facultăţii de Educaţie Fizică şi Sport din cadrul Universităţii „Ovidius" din Constanţa, obişnuită, încă din studenţie, cu munca, fiind maseuză la o sală de fitness din oraş. Se specializase în masaj terapeutic, avea mai multe cursuri absolvite, inclusiv în afara ţării, a urmat şi un master în managementul activităţilor sportive. Unul dintre visele ei era să ajungă în trei destinaţii din lume: Bora Bora, Dubai şi Miami. Într-o seară, a văzut pe internet un anunţ de angajare prin care se căuta maseur pe un vas din Bora Bora.

Călătorie în „Bora Bora boring"

„Am aplicat, era o oră destul de târzie când mi-am trimis CV-ul, iar a doua zi dimineaţă m-a trezit telefonul unei angajate de la agenţia de recrutare. M-a chemat la interviu în aceeaşi zi şi, o săptămână şi jumătate mai târziu, eram în Bora Bora, angajată ca stewardesă-maseuză. Lucram pentru o companie străină care manageria toate iahturile din Polinezia Franceză", povesteşte Carmen despre cum a început, la nici 25 de ani, un drum care, până acum, i-a îndeplinit mai multe vise.

Au urmat şase luni în Bora Bora, destinaţia la care odată doar visa să ajungă. Şase luni pe iaht, timp în care făcea aproape zilnic excursii cu turiştii spre insulele din apropiere, iar seara se întorcea în port, lângă un sat cu puţini oameni, cu palmieri, cu electricitate dată cu porţia, cu plajă, cu două-trei bazaruri cu fructe. Cam asta era tot. „Nici turişti nu erau prea mulţi, pentru că era foarte scump totul acolo. Pentru noi, cei care lucram pe iaht, devenise plictisitor, chiar spuneam că suntem în Bora Bora-boring (plictisitor – n.r.), pentru că nu aveam ce face în afara programului. Turiştilor de pe iaht le pregăteam masa, le făceam şi masaj în apă, mergeam în excursii cu iahtul, îi însoţeam la diverse sporturi nautice şi cam asta era toată activitatea noastră", a povestit tânăra.

Şeici sau Shakira, printre clienţi

După o jumătate de an, Carmen a vrut să testeze şi cum este să lucrezi pe ambarcaţiuni mai mari, pe vase de croazieră, iar următorii doi ani i-a petrecut aşa. A că-

DE

RAMONA URSU
ramona.ursu@newsweek.ro

lătorit în aproape toată lumea, tot ca stewardesă și maseuză, a ajuns în America Latină, în America Centrală, a văzut întreaga Europă, a muncit, s-a și distrat, a crescut profesional, fiind SPA manager pe unul dintre vase.

„La primul meu job, cel de pe iaht, plecasem de la un salariu de 2.500 de euro, la care se adăugau bacșișurile, care erau foarte bune. Pe vasul de croazieră, însă, se câștigă mai puțini bani, diferența salarială fiind de multe mii de euro pe lună. M-am gândit, apoi, că nu mai am 18 ani și trebuie să fac bani, așa că am decis să mă întorc să lucrez pe iahturi. Ca să înțelegeți diferența, o excursie de o săptămână pe un vas de croazieră te costă 500-700 de euro. Ca să închiriezi, o săptămână, un iaht de 40-50 de metri, te costă 500.000 de euro, dar sunt și ambarcațiuni mai mari și, conform contractului, 10% din sumă este bacșișul echipajului. Deci, dacă sunt 20 de membri în echipaj, numai bacșișul este de peste 2.000 de euro săptămânal", mai spune Carmen.

Următorii patru ani a fost angajată pe iahturi de toate felurile, a crescut în funcție, a ajuns până la senior-stewardesă, a lucrat pentru prinți, prințese, pentru membrii echipei Top Gear, cunoscuta emisiune TV, pentru șeici, pentru vedete internaționale, precum Will Smith, Shakira, Beyoncé, pentru miliardari din Emiratele Arabe. O perioadă, a stat și în șantiere navale din Germania și Grecia, având contracte de a se ocupa de amenajarea interioară a două iahturi. „Pentru că aveam deja experiență pe diverse vase, mai mulți ani, primisem aceste joburi de a mă ocupa de amenajarea iahturilor. Trebuia să decid de la ce fel de mobilier este nevoie la cum arată sala de fitness, camerele, salonul, piscinele, tot ce era pe vas. După fiecare contract pe care l-am obținut, am crescut în funcție, probabil și pentru că m-au văzut serioasă, îmi și plăcea partea de management, iar cei cu care am lucrat au căpătat încredere în mine", adaugă Carmen.

Un coleg a primit bacșiș 50.000 de euro de la un șeic, pentru că era glumeț. Eu, fiind mai puțin glumeață, am primit 20.000 de euro

Un bacșiș de 20.000 de euro

Unul dintre contractele de pe iaht ale tinerei era de butler, un fel de asistent al unei persoane, astfel că nu mai făcea parte din echipaj, ci din stafful unei familii de viță nobilă. A lucrat pentru o șeică, iar jobul era să o însoțească peste tot, de la cumpărături la restaurant, să-i facă agenda zilnică, să-i rezerve bilete de avion, să-i ducă hainele la curățat. Astfel de servicii oferite de un butler sunt foarte bănoase, salariile și bacșișurile fiind de mii sau chiar zeci de mii de euro.

Carmen povestește că, la capitolul bacșișuri, cel mai mare care i s-a oferit a venit din partea unui șeic, care închiriase pentru trei săptămâni vasul pe care lucra și ea: „A venit cu familia și, la finalul sejurului, un coleg de-al meu din echipaj a primit bacșiș 50.000 de euro, pentru că era glumeț. Eu, fiind mai puțin glumeață, am primit 20.000 de euro. Toată lumea din echipaj a fost răsplătită cu câte 3.000 de euro. Vorbim doar de bacșiș. Sunt colegi care câștigă și sute de mii de euro bacșiș. Se întâmplă asta pe vas, dacă îți vezi de treabă, dacă știi să te faci plăcut, pentru că lucrezi cu oameni care au atât de mulți bani, încât, în mod real, nu au ce face cu ei și cărora le place să dăruiască".

O școală clădită în România

Experiența lui Carmen pe mările și oceanele lumii s-a terminat în 2015, când a decis că este timpul să-și îndeplinească un alt vis. Acela de a face în România o școală care să pregătească stewarzi pentru iahturi, vase de croazieră, platforme petroliere. Au ajutat-o anii de experiență, contactele pe care și le-a făcut în această industrie, o serie de cursuri pe care le-a urmat în străinătate, astfel că, la finele lui

2017, a deschis, în București, prima școală de acest tip, Capsea Yachting, acreditată internațional. O clădire amenajată asemenea interiorului unui iaht, iar Carmen este și singurul profesor. Despre investiție, tânăra spune că a fost până într-o sută de mii de euro, bani adunați din munca ei în străinătate. Deocamdată, nu și-a amortizat nici un sfert, însă potențialul, crede Carmen, este mare. În paralel, tânăra nu și-a abandonat nici meseria de maseur-terapeut.

„Am lucrat, de-a lungul anilor, cu oameni de diferite naționalități, însă românii erau destul de puțini în echipajele pe care le-am cunoscut. M-am gândit că, așa cum am avut eu această șansă, îi pot ajuta și pe alți români să reușească. De aici mi-a venit ideea școlii, eu căpătând experiență în domeniul acesta și plăcându-mi să îi instruiesc și pe alții. Asta am făcut și când eram senior-stewardesă sau chiar și acum, când sunt chemată ca trainer ca să instruiesc personalul de pe diverse ambarcațiuni din lume".

Cursurile la școala lui Carmen durează cinci zile, câte opt ore în fiecare zi, în care se țin atât probe teoretice, cât și practice. La final, se dă și un examen scris. Totul se desfășoară în limba engleză, iar printre cursanți, câteva zeci până acum, au fost inclusiv străini. „Lecțiile nu se țin on line, pentru că sunt aceste probe practice pe care cursanții le dau cu mine în toate cele cinci zile. Ei trebuie să învețe efectiv ce înseamnă meseria de steward pentru servicii de șapte stele, așa cum sunt pe iaht, cum se pregătește un cocktail, care e istoria vinului, cum se servește masa, chiar și cum să intri în mintea celui pentru care lucrezi, să îi cunoști rutina și să îi oferi cât mai bine serviciile de care are nevoie. La finalul cursurilor, dacă trec toate examenele, absolvenții se pot angaja inclusiv în hoteluri, în baza acestei diplome", completează Carmen.

„Am vrut să fiu cazul fericit, care s-a întors în țară"

Cursul nu este ieftin, costă 950 de euro, dar, la finalul lui, tânăra îi ajută pe absolvenți să își găsească locuri de muncă. Până acum, mai toți au fost angajați pe iahturi sau pe vase de croazieră. Condițiile pentru a te înscrie sunt să ai cel puțin 18 ani, studiile superioare nu sunt obligatorii, să știi limba engleză și să fii într-o stare de sănătate bună. Vârsta maximă nu există, fiind persoane care și după 50 de ani au decis să fie stewarzi, au urmat școala și și-au găsit joburi pe vase.

„Am avut, însă, cazul unei persoane care lucrase în Armată și care, după ce a absolvit școala, mi-a spus că nu acceptă să muncească undeva unde să primească sarcini de serviciu de la persoane mai tinere. Când intri într-un domeniu nou și o iei de la zero, trebuie să fii pregătit să accepți și asta, pentru că nu poți pretinde că știi mai mult decât o persoană chiar și mai tânără, dar care are experiență mai mare, la fel și funcții", mai spune Carmen.

Despre viața pe vas, românca explică și că, pe lângă salariile care pot ajunge și la 9.000 de euro pentru un chief-steward, la care se adaugă bacșișul, cheltuieile nu există pe vas, pentru personal. Mâncarea, hainele, biletele de avion spre casă, asigurarea medicală sunt incluse în contractele de muncă. „Pe iaht există un respect foarte mare între membrii echipajului, dar și al celor care închiriază ambarcațiunea față de stewarzi. Sunt oameni cu milioane, miliarde de euro, dar care sunt și inteligenți, bine crescuți și care știu că tu, stewardul, ești acolo ca să îi oferi lui niște servicii de calitate, iar pentru asta te respectă", adaugă Carmen.

Cât privește experiența de antreprenor în România, tânăra recunoaște că nu este una tocmai ușoară și că birocrația pune multe piedici, dar crede că abilitățile de management pe care le-a dobândit în anii în care a fost plecată o ajută în businessul ei. De ce s-a întors în România, în niște ani în care de aici se pleacă cu milioanele? E simplu, spune Carmen, „pentru că nu m-am regăsit în nicio altă țară din lume și am văzut toată lumea. Și pentru că am vrut să fiu cazul acela fericit de tânăr care a muncit în afara țării și care s-a întors ca să facă ceva și acasă".

De ce m-am întors? Pentru că nu m-am regăsit în nicio altă țară din lume și am văzut toată lumea

ÎNDRUMARE
În cinci zile, cursanții școlii lui Carmen Preda pot primi diploma de stewarzi.

AMERICAN INDEPENDENT FILM FESTIVAL
PARTENERI
Primăria Capitalei
arcub.ro
12—18 APRILIE 2019 BUCUREȘTI
CINEMAPRO
CINEMA MUZEUL ȚĂRANULUI
AMERICAN INDEPENDENT FILM FESTIVAL
PARTENERI MEDIA PRINCIPALI
PRO•CINEMA
FilmeDeFestival.ro
AmericanIFF
Bilete pe Eventbook.ro
SUSȚINUT DE
CATENA
PROIECT CULTURAL FINANȚAT DE
CNC
PARTENER
AMCHAM ROMÂNIA
PARTENERI MEDIA
Radio România
AGERPRES
DOR
Newsweek
sensatv.ro
ZIARUL METROPOLIS
LiterNet.ro
IQads
SMARK
AaRC
CineFAN
CineGhid

CLIMB4DREAMS

Pe acoperișul lumii, pentru copiii în dificultate

Alpinistul Alexandru Tudose a urcat pe Himalaya pentru a sprijini Fundația „Copii în Dificultate" (CID), care împlinește anul acesta 30 de ani de la înființare și care a îngrijit peste 18.000 de copii.

DE ADELINA SAHLEAN

NEWSWEEK ROMÂNIA A STAT de vorbă cu Alexandru Tudose înainte de a porni în expediția curajoasă prin care speră să strângă cât mai multe donații

***Newsweek România:* Ți-ai propus să urci pe vârful Lobuche East din Himalaya, care are 6.119 m. De ce ai decis să pleci în această expediție?**

Alexandru Tudose: Am avut prima expediție anul trecut pe Kilimanjaro. Pe tipul care e liderul expediției îl știu din niște boot-campuri, el e trainer. Sunt și eu trainer și facilitator pe taberele acestea.

Mă rog, noi ne-am înțeles super bine de vreo câțiva ani și la un moment dat, prin 2017, l-am întrebat cum merge cu expedițiile, că știam că merge pe Kili în fiecare an, acum a întrerupt seria. Dar l-am întrebat cam cum e și după vreo două săptămâni mi-a trimis un proiect și mi-a zis că, preludiul ăsta e, hai. Am zis ok, să mergem.

După ce mi-am făcut research, am văzut ce înseamnă la costuri și așa mai departe. Așa a început 7 zile de Kilimanjaro. După expediția de anul trecut care ne-a plăcut în mod special, am zis să încercăm și altceva, mai erau posibilități pe Everest, în Maroc, dar Sorin, tipul care se ocupa cu organizatul, a zis că nu mai are timp, ajunsese să fie plecat 263 de zile pe an, și a zis că nu mai are timp de nimic, nici de business, nici de altceva.

Anul ăsta a zis: „Merg cu voi că v-am promis, hai să mergem în Himalaya", echipa fiind aproximativ la fel ca anul trecut.

După ce ne-am strâns, ne-am luat bilete de avion și toate cele, m-am

întâlnit cu Lidia de la fundația „Copii în Dificultate" (CID), pe care o știam de anul trecut, pentru că am alergat pentru ei la cursa de 10 km de la semimaraton, și am zis că trebuie să vedem cum facem ca să atragem și atenția, să strângem bani pentru cei mici, pentru că, per copil, costurile de finanțare sunt teribile, 8.000 de lei în fiecare lună, medicație și îngrijire, și sunt vreo 100 de copii în îngrijirea lor, acum.

De unde ai pasiunea asta pentru cățărat?

Când eram mic, mai mergeam cu tata pe munte, în perioada adolescenței nu m-a pasionat în mod deosebit, dar am început de vreo cinci ani în zona de sport, pe diverse paliere, dar nu de performanță și nici de expediții. Asta cu Kili a venit într-un moment în care trebuia. Mi-a plăcut tot procesul și de aia am decis să merg acum și pe Himalaya. Evident că pentru anul următor deja lucrez la altă expediție, dar e un fel de pofta vine mâncând. Am fost la escaladă acum vreo două luni și mi-a plăcut și am rămas, ca să fiu exact.

Cum e cu procesul de pregătire, ce trebuie să faci pentru o expediție?

Procesul e accesibil oricărui muritor. Pe Kilimanjaro, după ce ne-am dat jos de pe munte, ne-am întâlnit cu unul dintre ghizii care trebuia să meargă cu noi și ăsta ne-a zis că nu a putut merge pentru că a dus sus un tip în scaun cu rotile, care a mers pe roți cât a putut de mult și nu a fost ajutat decât pe părțile care nu puteau fi accesate altfel.

Dacă ești obișnuit să faci mișcare în mod uzual n-ai un stres. Alimentația e importantă pe partea de pregătire, adică am renunțat la carne cu vreo două săptămâni înainte de expediție, pentru că mănânci vegan, glucoză multă, orez, pentru că pe munte nivelul de oxigen e scăzut, la peste 4.000 de metri ești undeva la jumătate și îți iei oxigenul din mâncare, apă și respirație calculată, simplă, regulată. Trebuie să te obișnuiești cu efortul. Trebuie să vrei, te antrenezi, te obișnuiești, mergi, ajungi, you can do it.

Așadar, astfel a luat naștere Climb 4 Dreams.

Păi am zis să-i dăm un nume expediției, ca să existe punctul de referință. „Climb" pentru că de data asta o să folosim și colțari și echipament de gheață. Mă feresc de escaladă pentru că este puțin mai laborioasă, noi o să fim în corzi, legați cu colțari cu tot, nu e ca și când ne cățărăm efectiv, dar nici nu poți altfel. Dacă ai alunecat și nu ești ancorat ești pa, nu te mai găsește nimeni în crevasele alea. Cât ești pe ghețar, ești mereu ancorat, avem chiar antrenamente specifice pe zona asta, tehnice, dar aia e ultima zi de pe Lobuche East, care e la 6.119. Până la prima bază mergi oricum pe picioruțele tale.

Cum decurge expediția, din momentul în care ajungeți acolo?

Avem două zile de aclimatizare, după care plecăm cu un măreț avion de vreo 14 locuri și aterizăm pe unul dintre cele mai periculoase aeroporturi, pentru că e foarte scurt. Ideea e că fiecare kilogram contează când vine vorba de echipament. Expediția durează cam 14 zile, adică din 16 cât suntem plecați, vreo 14 suntem pe munte, primele părți sunt de acces, pentru că nu îți dă nimeni vreo mașină, vreo chestie.

Mergi pe jos cu toată trupa după tine, cu început lejer, treptat, după care atingi și altitudini un pic mai mari și dormi în teahouse-uri. Mai treci pe lângă mănăstiri, diverse locuri, are și o valoare de cunoaștere, vizitare, cel puțin în zona mai plată. După care începe partea de urcuș, la peste 4.000 de metri.

Cum pot contribui oamenii cu donații la campania Climb4Dreams?

Avem un număr de sms, 8844, iar cei care vor să doneze trebuie să scrie textul „Zile". Toți banii se duc direct la fundațiile CID, dar se pot face și donații direct. Pentru noi e important ca cei mici să fie ajutați.

Newsweek România **susține Climb 4 Dreams și este partener media.**

MUZICĂ

„Asta este frumusețea"

Coscenarista și starul serialului „Master of None", Lena Waithe, povestește cum muzica lui Beyoncé i-a dat permisiunea să fie ea însăși.

DE NEÎNLOCUIT „Beyoncé a fost regina neagră", scrie Waithe. „Am văzut-o în ea pe Diana Ross, dar și pe Lena Horne"

FOTO: KEVIN MAZUR/MTV1415/WIREIMAGE/GETTY

FIE CĂ EȘTI MEMBRU FIDEL AL GRUPULUI DE *fani ai lui Beyoncé, Beyhive, sau nu o suporți, impactul covârșitor al lui Beyoncé nu poate fi negat – sau cel puțin așa susține o nouă colecție, QUEEN BEY: A Celebration of the Power and Creativity of Beyoncé Knowles-Carter/ REGINA BEY: O celebrare a puterii și creativității lui Beyoncé Knowles-Carter (5 martie, St. Martin's Press), editată de Veronica Chambers. Colecția conține studii culturale și academice despre tot ce înseamnă Bey. Mai jos, scenarista câștigătoare de Emmy, producătoarea și actrița Lena Waithe reflectează pe tema călătoriei sale personale pe muzica lui Beyoncé.*

Eram în primul an de liceu când Destiny's Child și-a lansat primul videoclip, „No, No, No". Țin minte că eu și prietenele mele, toate fete de culoare, ne uitam la genul ăsta diferit de fată de culoare, unul pe care nu îl mai văzusem. Toate păreau ca noi, dar Beyoncé avea ceva din Diana Ross, chiar și la început, îți atrăgea privirea. Nici nu înțelegeai de ce, dar știai că nu are legătură doar cu vocea. Mă uitam de la una la alta, repede, și țin minte că m-am gândit „Sunt ca mine. Sunt ca noi. Aș putea vedea ceva din mine în ele, în ea. Erau generația noastră".

Beyoncé era și o regină de culoare. O vedeam pe Diana Ross în ea, dar și pe Lena Horne, și m-am gândit: deci asta este frumusețea. Asta înseamnă să arăți bine. Asta înseamnă să ieși în evidență.

Am simțit totodată și pornirea să o protejez, de parcă ar fi fost prietena mea. La ani buni după ce am văzut-o într-un concert alături de Michelle [Williams] și Kelly [Rowland] la House of Blues, în Chicago, când și-a scos primul album solo, țin minte că m-am gândit „Doamne, sper că o să fie bine". Îmi făceam griji pentru ea fiindcă îmi plăceau Destiny's Child și tot ce ținea de ele și nu voiam ca succesul și puterea lor să dispară. Desigur că nu a dispărut, a sporit.

Într-un fel, suntem toți în aceeași călătorie cu Beyoncé. Țin minte că am urmărit-o plină de încredere, făcând primii pași spre feminitate. Când aveam 20 de ani, m-am mutat în L.A., unde încercam să îmi găsesc propria încredere și feminitate. Acela a fost momentul când îi ascultam muzica, mă identificam cu călătoria ei în termeni de explorare a cine sunt eu ca femeie, ca persoană, ca femeie de culoare. Iar acum, mai ales în momentul în care mă aflu din punct de vedere al carierei, uitându-mă la ea, înțeleg idea aceea a unui botez necesar în care te binecuvântezi cu apă și te proclami o nouă femeie. Numai atunci poți face un pas în față.

Apreciez și faptul că știe că această călătorie nu este întotdeauna clară. Nu e întotdeauna lină. Nu e întotdeauna un drum direct. Uneori există lucruri pe care le faci și le regreți. Uneori faci un pas în spate, apoi faci un pas înainte. Pe măsură ce am trecut prin diverse provocări în viața mea, am fost atentă la provocările din viața ei. Te lasă să te împiedici un pic, dar apoi construiești ceva frumos din piedicile acelea. Îți dovedește că poți supraviețui, asemeni unui phoneix, indiferent cu ce te confrunți în viață.

M-am îndrăgostit de logodnicul meu când a fost lansat albumul *Beyoncé*. Voiam lucrurile despre care vorbea în album, voiam să simt acea pasiune și acea legătură cu cineva.

Lemonade este un album înălțător, pentru noi toți. Vorbește despre cum este să supraviețuiești unei inimi frânte și trădării. E ceva extrem de uman în asta, ceva plin de curaj. Este, de asemenea, albumul care reprezintă comunitatea, în care a inclus toate aceste femei pe care le admiră, cum este Serena Williams. Ne arată cum a supraviețuit acelui moment din viața ei, ca femeie de culoare, găsind în cercul ei oameni la care să se raporteze când era la limită și căutând pe cineva despre care să poată spune: „În regulă, persoana aceea este puternică, pot fi și eu puternică". Când auzi melodia „Sorry" pentru prima dată, ești năucit de poezia lui Warsan Shire. Aduce în prim plan oameni despre care, în mod normal, nu ai afla sau de care nu ți-ar păsa. Dar, fiindcă Beyoncé rostește cuvintele acestei persoane, cuvintele acestei femei de culoare, vom încerca toți să aflăm cine este.

DE

LENA WAITHE
@LenaWaithe

Beyoncé a folosit *Lemonade* pentru a se așeza nu numai pe ea în lumina reflectoarelor, ci o întreagă comunitate a femeilor de culoare, pentru a-și spune poveștile și pentru a-și împărăși experiențele. Și poate că nu a câștigat Grammy-ul pentru cel mai bun album pentru *Lemonade,* dar asta nu înseamnă că oamenii o să îi asculte mai puțin albumul. Dacă nu aș fi câștigat un Emmy pentru episodul de Ziua Recunoștinței din *Master of None*, asta nu înseamnă că oamenii s-ar fi identificat mai puțin cu episodul respectiv. Femeile de culoare au fost întotdeauna coloana vertebrală a oricărui lucru.

Femeile de culoare nu au dat niciodată înapoi.

Beyoncé ne arată că suntem cu toții făcuți din aceleași lucruri, că suntem în aceeași barcă. Își asumă responsabilitatea să spună „Sunt mamă, sunt soție, sunt activistă, sunt fiică, sunt prietenă". Cu toții suntem prieteni în viața asta, chiar dacă suntem diferiți. Și, indiferent cât de mică sau de mare ți-e vocea, ne reamintește că trebuie să rămânem pe poziții, fiindcă așa au făcut strămoșii noștri. Cine suntem noi să nu facem ca ei? Nu contează cine ești și de unde vii și ce mijloace ai.

Uitați-vă cum își manifestă dragostea pentru Houston. Eu sunt din Chicago și ambele orașe au problemele lor, dar știm că există frumusețe în orașele acestea pe care alți oameni s-ar putea să o aprecieze. Dar faptul că o legi pe Beyoncé de Houston îi face pe oameni să se raporteze la acel oraș și acea comunitate într-un fel complet diferit. Nu se mulțumesc să spună „Da, mai e și orașul ăla acolo". Să vorbim despre orașele noastre înseamnă să le reamintești oamenilor că și ei pot ajunge unde ai ajuns tu.

Pentru persoanele gay, Beyoncé reprezintă o lumină la capătul tunelului. Poate că ea nu e gay, dar, asemeni lui Cher și Madonna, este o aliată a homosexualilor și o figură emblematică în comunitate, deoarece știe cum este să fii diferit și să nu îți fie frică de acel adevăr. Există oameni în întreaga lume – homosexuali, heterosexuali, transgenderi, persoane de culoare sau albe – care se identifică cu ea, deoarece poate depăși orice barieră. În sensul acesta, este o descendentă a lui Whitney Houston și a lui Michael Jackson. Erau afro-americani mândri care continuau să se adreseze comunităților de culoare, dar atingeau și alt gen de comunități, fiindcă era ceva extrem de pur și special la ei. În plus, trebuie să luăm în calcul specificitatea muncii lui Beyoncé's – muzica și sufletul ei – care a adus-o în lumina reflectoarelor.

Îți dă permisiunea să te împiedici un pic, dar apoi să transformi acea piedică în ceva frumos

FORMARE. „Înțeleg ideea aceea de a trece printr-un botez în care te binecuvântezi cu apă", spune Waithe, „și te proclami o femeie nouă".

Ca scenarist care scrie despre experiențe personale, știu bine că specificitatea este cea care îți aduce o audiență mai largă. Cu cât ești mai specific, cu cât ești mai dispus să îți pui sufletul pe tavă, cu atâți mai mulți oameni te îndrăgesc, simt că te cunosc și sunt alături de tine. Acela este momentul când lucrurile se schimbă în cariera ta. Iar ea a făcut asta de nenumărate ori.

Am crescut cu Whitney, Michael și Prince. Poate că pe ei i-am pierdut, dar lui Beyoncé nu îi este teamă să preia ștafeta talentului lor sau a impactului lor. Țin minte că m-am uitat la *Being Bobby Brown*, iar Whitney era în mașină și au început să vorbească despre Beyoncé. Whitney, într-un fel, îi dădea aprobarea. Într-un fel, spunea „Beyoncé poate prelua lucrurile de aici". De fiecare dată când mă uit la Beyoncé, îmi amintesc întotdeauna de asta. Whitney i-a dat un semn să meargă mai departe – o atingere care spune „Te descurci de aici". N

Copyright © 2019 al autorului și retipărit cu permisiunea St. Martin's Press

It Rocks!

www.rockfm.ro

INTERVIU SALONUL AUTO DE LA GENEVA

Mașinile sport nu mai au viitor

Arnaud Belloni, directorul de marketing și comunicare al Citroën, a trasat pentru *Newsweek România*, la Salonul Auto de la Geneva 2019, noile direcții spre care se îndreaptă industria auto.

DE 100 DE ANI, CITROËN inovează, impune noi standarde în lumea automobilului și perpetuează spiritul îndrăzneț în numele libertății de mișcare. „Revoluția" a început cu Traction Avant, în 1934, prima mașină de serie cu tracțiune față, suspensie independentă pentru toate roțile și caroserie de tip monococă, rezistentă la impact. În 1948, a urmat 2CV-ul, prima mașină „low-cost", care a promovat libertatea de mișcare în rândurile locuitorilor zonelor rurale. Iar în 1955, de exemplu, modelul premium Citroën DS a devenit un reper de confort și siguranță datorită revoluționarei suspensii hidro-pneumatice și a sistemului de frânare cu discuri la fiecare roată. În secolul XXI însă, reperele s-au schimbat. Dacă președinții Franței Charles de Gaulle și Georges Pompidou au mers cu limuzine Citroën DS și, respectiv, Citroën SM, de pildă, Emmanuel Macron a folosit la învestire un SUV DS 7 Crossback, niciun producător francez nemaiavând în gamă o limuzină prezidențiabilă. Iar ordinea zilei este ținută de electrificare și de sistemele de condus autonom.

***Newsweek România*: Citroën aniversează centenarul, iar, de-a lungul anilor, a marcat lumea auto cu inovații și modele precum Traction Avant sau 2CV. Care va fi următorul „fenomen" creat de Citroën?**

Arnaud Belloni: Conceptul Ami One prezentat la Geneva 2019 arată viziunea Citroën în ceea ce privește mobilitatea urbană. Așa cum legendarul Citroën 2CV a conferit libertate de mișcare oamenilor din mai multe locuri din lume care nu locuiau în orașe, Ami One a fost desenat să ofere libertate de mișcare celor care stau și lucrează în mari aglomerații urbane. Conform unor estimări ale Națiunilor Unite, în 2030, circa 68% din populația lumii va locui la oraș. Iar acești oameni nu vor mai avea nevoie de automobile tradiționale, nu își vor mai cumpăra mașini personale pentru că nu vor avea unde să le parcheze. Mulți tineri, probabil, nici nu își vor mai bate capul să-și ia permis de conducere. Trebuie să ne adaptăm noii realități. Conceptul Ami One este extrem de compact și de interesant. Are doar 2,5 metri lungime, este 100% electric și nu are nevoie de permis. Poate fi condus de la vârsta de 16 ani în Europa și de la 14 ani în Franța. Poate fi închiriat sau folosit în sistem car-sharing. Este exact ceea ce așteaptă noua generație de la o mașină de oraș. Citroën Ami One este noul 2CV. În 1948, 2CV a dat libertate celor care stăteau la țară, acum Ami One poate da libertate de mișcare orășenilor.

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

Pe de altă parte, cei care vor să evadeze din oraşe şi parcurg drumuri mai lungi vor pune din ce în ce mai mult accentul pe confort şi pe sistemele de condus autonom. În mai, la Paris, Citroën va dezvălui un concept de maşină ultra-confortabilă, electrică şi cu funcţii autonome avansate.

Recent, Citroën şi-a înnoit gama, de la C3 şi C3 Aircross, până la C4 Cactus şi C5 Aircross, punând mult accentul pe SUV-uri / crossovere. Sunt maşinile compacte şi sedan-urile pe cale de dispariţie? Nu mai este loc pentru un nou Citroën CX, pentru o nouă limuzină?

Am făcut o treabă foarte bună, am înnoit aproape întreaga gamă în ultimii doi ani. Avem noi modele citadine, noi SUV-uri, noi compacte, noi utilitare. Dar, este adevărat, nu am reuşit să înnoim totul. Trebuie să reinventăm sedan-ul. Şi, o vom face. Este o informaţie în exclusivitate. În 2020-2021, vom propune două noi sedan-uri complet diferite. Nu mai este loc pentru sedan-uri tradiţionale, ca acum 10-15 ani. Dacă vrem să fim un jucător puternic contra germanilor, regii sedan-urilor, trebuie să oferim mai mult. Este prea devreme pentru a intra în detalii, dar, da, Citroën-ul CX va avea un succesor. Dacă Macron va fi ales din nou, va avea o nouă maşină prezidenţială.

Viitorul pare al electromobilităţii, iar Citroën a făcut un prim pas cu C-Zero şi câteva hibride. Cât de aproape este, însă, piaţa 100% electrică? Cât de raţională este această grabă spre automobilul electric, dacă nu luăm în considerare doar maşinile de oraş şi compacte?

Începând de anul viitor, fiecare nou model Citroën va fi electrificat, va fi disponibil, la alegere, cu o paletă completă de sisteme de propulsie: benzină – diesel – electric, benzină – diesel – hibrid plug-in sau benzină – diesel – mild hibrid. Primul nou model va fi SUV-ul C5 Aircross în 2020, care va avea şi versiunea hibridă plug-in. Apoi, la Salonul Auto de la Paris 2020, vom lansa o nouă compactă, care va fi un fel de sedan şi va fi şi 100% electrică. Iar conceptul Ami One de acum arată clar direcţia „full electric".

Timp de 30, 40 de ani, Grupul PSA a fost unul dintre cei mai buni motorişti diesel şi, cifric vorbind, ultimele generaţii de motoare diesel sunt mai curate decât cele pe benzină. Moare sau nu diesel-ul?

„Este diesel-ul mort?"... Nu aşa se pune problema. În momentul în care clienţii nu vor mai solicita motoare diesel, atunci vom opri diesel-ul. Ne ascultăm cu mare atenţie clienţii. Aşa că, dacă clienţii vor cere în continuare diesel, noi vom oferi motorizări diesel. În al doilea rând, nu înseamnă că, dacă un producător a greşit cu diesel-ul, toată lumea trebuie să se schimbe. Este problema lor. Producătorii care pun stop diesel-ului probabil au greşit. Citroën nu se află printre ei, ne vedem mai departe de business. În acelaşi timp, aşa cum am spus, de anul viitor, toate modelele noastre vor avea versiuni electrificate, astfel încât atât clienţii care vor avea nevoie de mobilitate în oraşele în care utilizarea diesel-ului va fi limitată, cât şi clienţii care nu au astfel de probleme să aibă de unde alege: benzină – diesel – electric / hibrid. Clientul decide de ce are nevoie, nu noi. O problemă în ziua de astăzi este că mulţi vor să decidă în locul tău (politicienii, Europa, constructorii...). Noi trebuie să fim în slujba clienţilor. Vor benzină, le oferim benzină. Vor diesel, le oferim diesel. Vor electric, le oferim electric. Vor hibrid plug-in, le oferim hibrid plug-in.

Maşini conectate, maşini electrificate, maşini autonome... Ce se întâmplă cu maşinile sport? Citroën are nouă titluri în WRC şi mult ADN de curse transferat către modele de stradă, precum BX GTi, CX GTi sau Saxo VTi.

Nu avem în plan niciun model sportiv. Niciunul. Vom continua, însă, să ne implicăm în motorsport, să încercăm să câştigăm şi să folosim tehnologia dezvoltată pentru maşinile de stradă. De exemplu, suspensia progresivă de pe C5 Aircross provine din motorsport. Nu folosim cursele pentru a vinde maşini sport, ci pentru a empatiza cu publicul şi a dezvolta tehnologie. Maşinile sport nu mai au viitor, aţi văzut anunţul Volvo că va limita viteza maximă a modelelor sale la 180 km/h. Iar vânzările în acest segment sport sunt foarte slabe. Este adevărat, nu sună bine, mai ales pentru pasionaţii de condus, dar asta e viaţa. Job-ul nostru este să rezistăm încă o sută de ani, nu de a trage pe dreapta în zece ani. N

Emmanuel Macron va avea limuzină dacă va câştiga al doilea mandat

MAZDA CX-5 SKYACTIV-G194 REVOLUTION TOP 4X4

Fără adversar

În era „downsizing"-ului, în care, chiar și pe caroseriile mari, sunt la modă motoarele mici și dopate, de 1.4 - 1.6 litri, maximum 2.0 litri, Mazda CX-5 G194 nu are adversar, constructorul nipon fiind singurul care crede în continuare în generozitatea cilindreei și în liniaritatea puterii aspirate. Și o face cu stil și multă tehnologie.

MOTOR ASPIRAT, PE BENZINĂ, de 2.488 de centimetri cubi, care dezvoltă 194 de cai putere la 6.000 rpm și un cuplu maxim de 258 Nm la 4.000 rpm. Nu, nu vorbim despre un agregat de la începutul anilor 2000, precum apreciatul M54 cu șase cilindri în linie de la BMW, care, din 2.494 de centimetri cubi, scotea 192 CP/6.000 rpm și un cuplu de 245 Nm/3.500 rpm, ci despre cel mai nou și mai puternic benzinar oferit de Mazda pe SUV-ul compact CX-5 și pe sedan-ul Mazda6. Cifrele celor două motoare sunt similare, mai puțin numărul de cilindri. Și, atunci, „Unde e progresul?", vor întreba cârcotașii. Răspunsul are două componente. În primul rând, SkyActiv-G194 respectă cele mai drastice norme de poluare, Euro 6d Temp, emițând 164 de grame de CO_2/km, în timp ce M54 era, în cel mai bun caz, conform Euro IV (peste 210 g CO_2/km, în funcție de model). Iar în al doilea, noul motor Mazda consumă cu până la doi, trei litri mai puțin în regim urban, chiar dacă e pus pe o caroserie cu aerodinamică de SUV și cuplat la un sistem de tracțiune integrală permanentă și la o cutie de viteze automată. Concret, în test, Mazda CX-5 SkyActiv-G194 Revolution Top 4x4 s-a mulțumit cu 12,3 – 13,0 litri/100 km în traficul din București și cu 7,8 – 8,2 litri/100 km în regim extraurban sportiv. În aceleași condiții, pariez că un SUV echivalent, dotat cu un mic motor turbo de putere apropiată, este mai gurmand cu cel puțin 2,0 litri/100 km.

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

Vorba americanului, „There is no

36.090 €
costă o Mazda CX-5 SkyActiv-G194 Revolution Top 4x4 AT6, TVA inclusă

replacement for displacement" (Nu există substitut pentru cilindree), se confirmă și se reconfirmă, cel puțin în cazul mașinilor mari. Iar tehnologia de dezactivare a doi din cei patru cilindri, când mașina nu este în sarcină și rulează constant, introdusă de Mazda pe SkyActiv-G194, întărește acest lucru și își face cu brio treaba.

Altfel, din spatele volanului, motorul urcă hotătât și liniar în ture și, chiar dacă cutia automată cu șase trepte nu este cea mai rapidă, în modul „Sport" sau dacă treptele sunt indexate manual, SUV-ul nu dezamăgește, arătându-și imediat latura atletică emanată de design-ul Kodo – Sufletul mișcării. Suspensia face un bun compromis între sportivitate și confort și este extrem de silențioasă, inclusiv pe macadam. Iar direcția și manevrabilitatea au fost îmbunătățite față de prima generație CX-5, datorită sistemului de tracțiune integrală cu G-Vectoring Control, un sistem care știe să gestioneze în timp real cuplul între roți, neutralizând în mare parte tendințele supra sau sub-viratoare. Totuși, pe virajele abordate în forță, mașina se înclină destul de mult, dar, per ansamblu, comportamentul este satisfăcător.

Viața la bordul versiunii de top a SUV-ului CX-5 bate puțin spre premium. Calitatea materialelor și a finisajelor este bună, iar design-ul curat, pielea de pe scaune și cea întinsă pe planșa de bord și pe fețele ușilor creează o atmosferă aparte. Sigur, există și zone mai dure, dar sunt bine ascunse.

Head-Up Display-ul folosit pe vechea generație, care proiecta informațiile pe un ecran micuț ce se ridica din planșa de bord, a dispărut, făcând loc unuia color, care proiectează direct pe parbriz. Bine, nu e de calitatea și complexitatea celui de la BMW, de pildă, dar e bun și foarte util. De asemenea, mașina dispune de sistem de camere video la 360 de grade, dar imaginile afișate pe display-ul central nu sunt foarte clare.

Verdict Newsweek

+

Design; Confort; Insonorizarea habitaclului; Răspunsul și consumul bun al benzinarului fără urmă de downsizing, cu sistem de dezactivare a doi cilindri; Sistemul audio Bose, cu 10 incinte acustice; Faruri LED.

–

Cutia de viteze automată rafinată, dar destul de lentă; Ruliu destul de pronunțat pe virajele abordate în forță; Neactivarea sistemului Start/Stop dacă volanul nu e drept; Rezoluția display-ului central.

GEOLOGIE

Cenușă din cenușă

E posibil ca viitoarea amenințare geologică majoră la adresa Californiei să nu fie un cutremur.

RISC CALCULAT
Muntele Shasta, cel de-al cincilea cel mai înalt [illegible] al Californiei, are un risc foarte mare de erupție, în următorii 30 de ani.

CALIFORNIENII SUNT FAMILIARIZAȚI cu tot soiul de dezastre naturale: cutremure, alunecări de teren și incendii de vegetație, pentru a aminti doar câteva. Dar sunt ei oare pregătiți pentru o erupție vulcanică?

Bine ar face să fie, spune Institutul American pentru Studii Geologice (USGS). Un nou raport al organizației atrage atenția asupra faptului că statul are opt zone vulcanice care ar putea reveni, din punct de vedere geologic, la viață. Și șansele ca una dintre aceste zone să constituie o problemă sunt egale cu șansele unui cutremur major de-a lungul Faliei San Andreas.

„Viitoarele erupții vulcanice sunt inevitabile", se arată în studiul USGS. În ultimii 1.000 de ani, pe teritoriul statului au avut loc cel puțin 10 erupții vulcanice și există o șansă de 16% a unei erupții de dimensiuni de la mici la moderate în viitorii 30 de ani. Comparativ, există o șansă de 22% de cutremur cu magnitudinea 6,7 sau mai mare în zona Faliei San Andreas din Golful San Francisco, în viitorii 25 de ani.

Șapte dintre vulcanii verificați au magmă dedesubtul lor, asta însemnând că sunt considerați „activi". Unul dintre ei, regiunea vulcanică Long Valley, din Sierra Nevada, în apropierea orașului Mammoth Lakes, repreintă unul dintre cele mai mari cratere vulcanice din lume, având un diametru de 32 pe 16 kilometri. S-a format pe parcursul unei „supererupții", cu aproximativ 760.000 de ani în urmă. Preziviunile din studiul USGS nu menționează nimic de genul acesta, deși există o șansă din cinci de erupție în Long Valley, în următorii 100 de ani.

Chiar dacă cifrele nu vă sperie, studiul conține suficiente informații penttru a-i ține pe vulcanofobi treji noaptea. De exemplu, amintește faptul că, la începutul secolului XX, Lassen Peak din Shasta County, a erupt, provocând „o serie de explozii minore de aburi, întinsă pe parcursul unui an, până când o explozie

DE

HANNAH OSBORNE
@hannah_osborne

MICHAEL MERSCHEL
@mmerschel

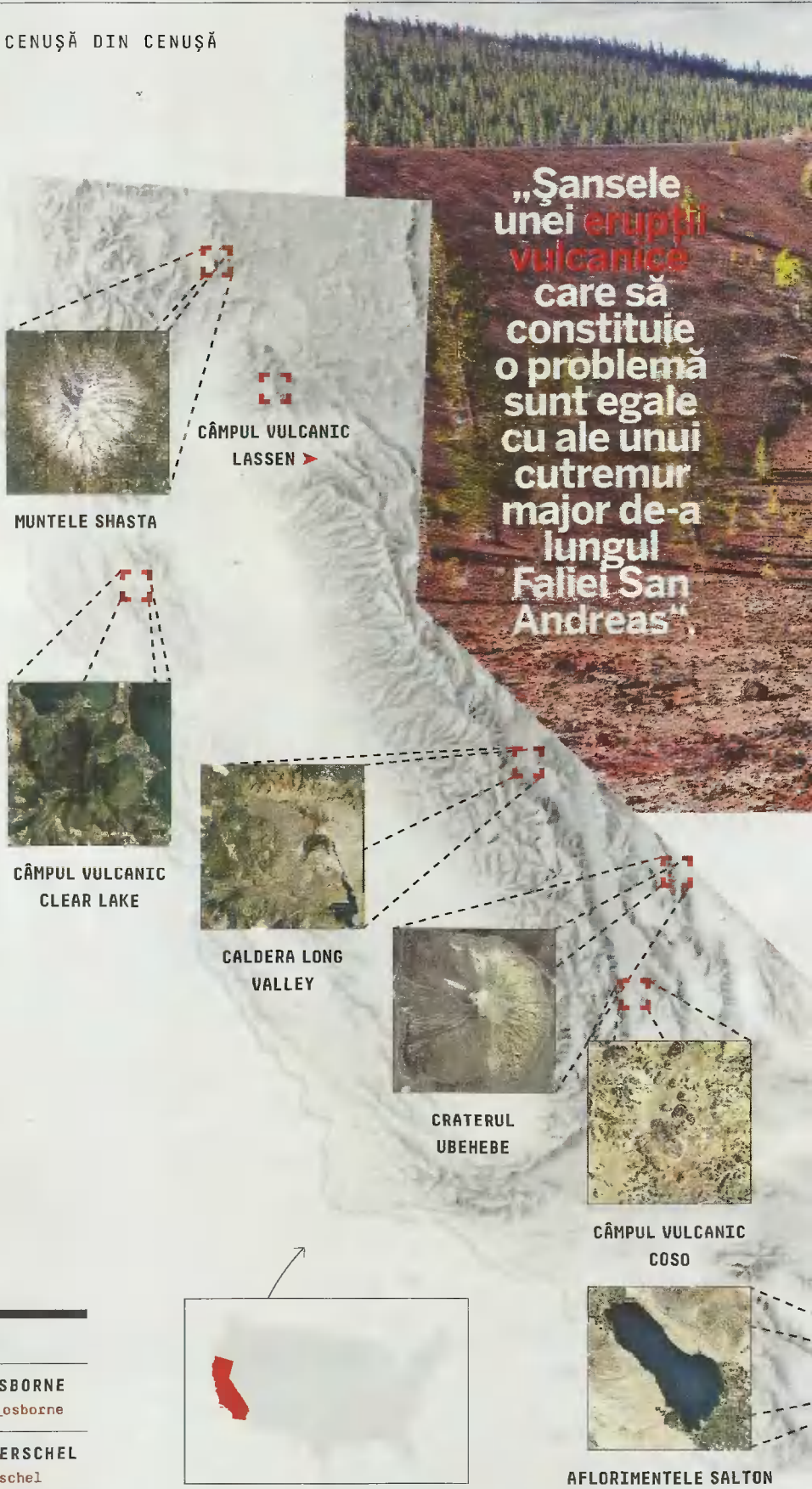

PERFORMANȚĂ DE VÂRF Parcul Vulcanic Național Lassen din California de Nord, deasupra, și, în plan opus, cei șapte vulcani activi.

mai serioasă a trimis în aer o coloană de aburi înaltă de peste 9.100 de metri și a dezlănțuit scurgeri piroclastice și curenți noroioși distructivi".

Un flux piroclastic, dacă nu aveți manualul de geologie la îndemână, are loc atunci când cenușa aflată sub presiune și fragmentele de lavă se scurg din vulcan cu viteze mai mari de 80 de kilometri pe oră. Curenții noroioși, ne explică studiul, sunt „scurgeri noroioase de cenușă vulcanică, pietre și apă, cu consistența cimentului ud".

În erupția Lassen Peak, cenușa purtată de vânt a ajuns la peste 440 de kilometri est, căzând în zone îndepărtate asemeni orașului Elko, din Nevada. „Cea mai energică parte a erupției s-a terminat în câteva zile, dar exploziile de aburi și curenții noroioși au creat condiții periculoase care s-au întins pe o perioadă de câțiva ani după", spune raportul. Iar aceasta a fost ceea ce vulcanologii consideră o erupție „minoră".

Raportul USGS arată că riscul unei erupții minore în regiunea Lassen este de 2% pe parcursul următorilor 30 de ani. E suficient cât să genereze o catalogare a riscului drept „foarte mare". Muntele Shasta, la 96 de kilometri de Redding, are și el un risc „foarte mare" – o șansă de erupție de 3,5% în următorii 30 de ani. Câmpul Vulcanic Clear Lake, la aproximativ 144 de kilometri nord de San Francisco, este considerat și el drept având un risc „mare; raportul spune că e nevoie de cercetări suplimentare pentru a determina probabilitatea unei erupții aici.

Dacă unul va erupe, ar putea fi afectați milioane de oameni care nici măcar nu locuiesc în apropiere. „Chiar și un strat subțire de cenușă vulcanică poate provoca probleme generalizate ale liniilor de tensiune", spune raportul, amintind că o erupție din anul 2011 din Chile a cauzat pene de curent care au persistat săptămâni întregi, cenușa generând descărcări electrice în izolatori și dărâmând stâlpi de electricitate. Rețeaua de alimentare cu apă, cea de alimentare cu gaz, serviciile de telefonie, zborurile aeriene și altele ar putea fi afectate.

Raportul, pregătit în colaborare cu Biroul Guvernatorului Californiei pentru Situații de Urgență și cu Institutul Californian pentru Studii Geologice, arată că regiunile vulcanice sunt monitorizate cu atenție și sugerează că pașii viitori vor consta în evaluarea unor zone specifice, în așa fel încât locuitorii și oficialii să fie pregătiți. „Înțelegerea riscurilor și identificarea a ce și a celor care sunt în calea pericolului este primul pas", spune raportul. După acest prim pas, depinde de comunități să alcătuiască planuri pentru a diminua riscul și a întări rezistența la pericole. N

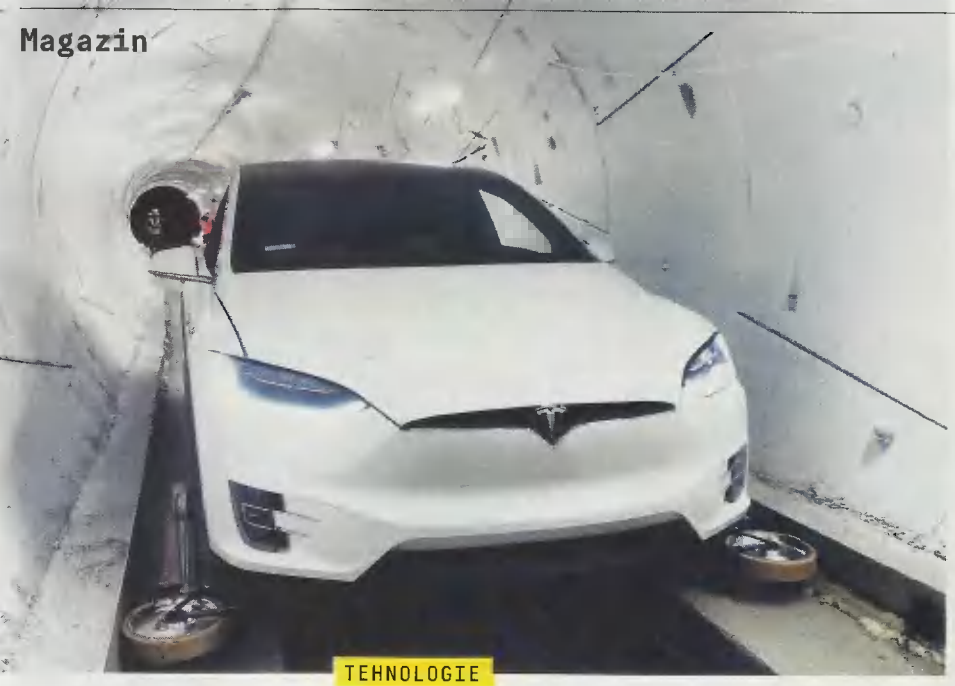

TEHNOLOGIE

Când mașinile se transformă în cârtițe

ÎN TIMP CE BUCUREȘTIUL ESTE singura metropolă europeană care nu dispune de o centură funcțională, iar România nu poate fi traversată în niciun sens pe autostradă, infrastructura rutieră din Statele Unite face un pas în viitor. Autoritățile din Los Angeles au dat undă verde construirii unui prim tunel de mare viteză pentru vehicule electrice din cadrul proiectului „Hyperloop" pentru mașini, propus de miliardarul Elon Musk, fondatorul companiilor de automobile Tesla și de rachete spațiale SpaceX.

Ideea tunelului de mare viteză, care ar putea să schimbe total transportul urban prin evitarea ambuteiajelor, i-a venit antreprenorului sud-african în timp ce stătea blocat la volanul mașinii sale în ambuteiajele care se produc aproape zilnic între reședința sa din cartierul Bel Air și sediul central al companiei SpaceX, situat în Hawthorne, la sud de Los Angeles. Apoi, la sfârșitul anului trecut, cu ocazia CES 2018, compania The Boring Company a lui Elon Musk a realizat un tunel-test, cu o lungime de 1,8 kilometri. Călătoriile s-au desfășurat la bordul unor SUV-uri 100% electrice Tesla Model X, modificate cu un sistem de ghidaj cu roți laterale, care au atins o viteză de 65 km/h.

Acum, The Boring Company a fost selecționată pentru a concepe, a construi și a administra o rețea de tuneluri de mare viteză pentru vehicule electrice autonome, în contextul extinderii centrului expozițional din orașul american, Las Vegas Convention and Visitors Authority - LVCVA. La finalul lucrărilor de extindere, LVCVA va ajunge la o suprafață de 81 de hectare, cu o distanță maximă între extremități de circa 3,2 kilometri. Construcția Hyperloop-ului pentru mașini ar trebui să coste între 35 și 55 de milioane de dolari, în funcție de traseul ales și de numărul de stații.

Într-o posibilă etapă următoare, tunelul pentru mașini ar putea fi extins până în centrul Los Angeles-ului. Iar viteza atinsă de mașini ar putea urca până la 250 km/h. N

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU

razvan.scaesteanu@newsweek.ro

TRAVEL MIX
HD
Hai în vacanță!
www.travelmix.ro

CĂLĂTORII

Un altfel de „Da"

NUNTA ESTE UNUL DINTRE cele mai importante, frumoase și emoționante evenimente din viața unui cuplu. Totul trebuie planificat, însă, în cel mai mic detaliu, și, în funcție de cât de conservatori sau moderni sunt mirii, există o mulțime de tradiții de urmat care pot complica lucrurile. Prin urmare, cum ar fi dacă v-ați șoca rudele și prietenii cu o nunta în cadru restrâns, pe o plajă exotică din Mauritius, Jamaica, Seychelles, Santa Lucia ori Bali, de exemplu, fără sarmale în meniu sau hore până în zori?

Ideea este ieșită din tipare. Dar, nu este nici pe departe atât de costisitoare pe cât vă închipuiți. Iar cadrul natural feeric, adierea vântului exotic și plajele nesfârșite, cu siguranță, vă vor îmbia la visare, romantism și distracție.

Astfel, dacă reușiți să scapați de preconcepte și alegeti, de pildă, să vă uniți destinele în Jamaica, hotelul Sandals Royal Caribbean & Offshore Island 5* din Montego Bay oferă ceremonia de nuntă gratuit pentru un sejur de minimum șapte nopți. Pachetul de nuntă include buchetul miresei, decorațiunile, ceremonia în sine, gustări, tort, prăjituri, șampanie, o cină romantică și micul dejun servit la pat în dimineața următoare și, nu în ultimul rând, perfectarea actelor. Ca idee, tarifele de cazare într-o camera Royal Deluxe pornesc de la circa 160 de euro/persoană/noapte în regim All Inclusive.

De servicii similare puteți beneficia și la resort-ul Sandals din Gros Ilet, insula Santa Lucia. Tarifele pornesc de la circa 200 de euro/persoană/noapte într-o camera Grande Deluxe. Iar peisajul exotic din Caraibe nu are nevoie de nicio descriere.

În Bali, pe insula zeilor și a demonilor, nunta poate căpăta și alte dimensiuni. La resortul Kamuela Villas & Suites Sanur 4*, de exemplu, înainte de ceremonie, mireasa beneficiază de un tratament de înfrumusețare, iar în pachetul de nunta sunt incluse un album foto, costume tradiționale balineze și un acces tratamente Wellness & Spa. De asemenea, tinerii căsătoriți primesc un cadou-surpriză din partea hotelului. Prețurile pornesc de la apro-

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

ximativ 1.300 de euro/persoană pentru un sejur de şapte nopti, fără transport.

Bineînţeles, nici o nuntă ieşită din tipare în Seychelles nu sună rău deloc. Cele peste 115 insule şi insulite aşezate ca o semilună, de la Ecuator până la nord de Madagascar, sunt renumite pentru cele mai frumoase plaje din lume. Tarifele pentru un pachet de nuntă complet, de minimum

Dacă tarifele şi servicii nu v-au convins, cu siguranţă, cadrul şi atmosfera exotice, desprinse parcă din filele unei cărţi de povesti, o vor face. Şi, până la urmă, la întoarcere, nu vă va opri nimeni să organizaţi o petrecere de nuntă pentru a vă distra alături de întreaga familie şi de toţi prietenii. Certificatul de căsătorie parafat în Mauritius, Jamaica, Seychelles, Santa Lucia ori Bali, va fi unic, însă.

şase nopti, incep de la circa 900 de euro/persoană, la Constance Ephelia Resort 5* din Insula Mahe, de exemplu.

Perla Oceanului Indian, Mauritius, este o altă destinaţie de vis atât pentru nuntă, cât şi pentru luna de miere care, de altfel, în toate cazurile exotice enumerate, vine la pachet cu ceremonia atipica. Preţul unui pachet de nunta la hotelul La Palmeraie 4* din Belle Mare, de pildă, porneşte de la circa 1.200 de euro/persoana pentru şapte nopţi de cazare, fără transport.

Primele 4 căsătorii din lume între persoanele de același sex

1 APRILIE 2001: OLANDA DEVINE PRIMA ŢARĂ DIN LUME ÎN CARE cuplurile de același sex se pot căsători legal și pot adopta copii. Legea fusese semnată de regina Beatrix pe 21 decembrie 2000, după ce trecuse de Parlament.

În 1 aprilie 2001, imediat după miezul nopții, primarul din Amsterdam a căsătorit primele patru cupluri de același sex: Helene Faasen și Anne-Marie Thus, Ton Jansen și Louis Rogmans, Peter Witterbrood-Lemke și Frank Witterbrood, Dolf Pasker și Gert Kastell. „Cuplurile se țineau nervoase de mână în timp ce au schimbat jurămintele de căsătorie", scria Associated Press.

„Vă sărbătoriți relațiile și dreptul de a vă căsători", le-a spus primarul Job Cohen celor patru cupluri. Vaticanul și-a exprimat dezaprobarea față de lege, iar, în semn de protest, în acea noapte, șapte persoane au stat în fața Primăriei, pledând „întoarcerea la Domnul". În total, în 2001, s-au căsătorit 382 de cupluri de același sex din Olanda.

Legea olandeză a început să se schimbe în 1983, cu modificarea Constituției, care interzicea orice fel de discriminare. Șapte ani mai târziu, Curtea Supremă a respins cererea făcută de trei cupluri gay de a se căsători, dar, în motivarea instanței, legiuitorul a recomandat politicienilor să găsească o formulă legală pentru cuplurile de același sex. În 1998, este adoptată legea parteneriatului civil, care putea fi încheiat și de persoane heterosexuale, și de gay. În 1999, este dezbătută pentru prima oară în Parlament o lege privind căsătoria între persoanele de același sex, iar la finalul lui 2000, Parlamentul votează în favoarea legii căsătoriei.

Între 2001 și 2011, s-au căsătorit 15.000 de cupluri de același sex, față de 761.000 de cupluri heterosexuale, și au divorțat circa 1.000 de cupluri gay și 323.000 de cupluri hetero, conform Euronews. În prezent, căsătoriile între persoanele de același sex sunt legale în 28 de țări din lume.

29 MARTIE - 4 APRILIE

România intră în NATO

29 martie 2004: După circa zece ani de eforturi politico-diplomatice, România este primită în NATO. Primele demersuri puternice au fost făcute în 1997, de către președintele Emil Constantinescu. O condiție pusă de NATO a fost ca România să stabilească relații de cooperare cu toți vecinii, așa că au fost semnate noi tratate de prietenie cu țări precum Ungaria și Ucraina. Un pas crucial pentru aderarea la alianță a fost făcut atunci când România a permis survolul avioanelor NATO care au bombardat Serbia, în 1999. Acest accept, acordat de regimul Constantinescu, a fost dur criticat de PSD, partidul aflat la guvernare în 2004, când România a intrat în alianță.

Rusia vinde Alaska

30 martie 1867: SUA au cumpărat Alaska și Insulele Aleutine de la Rusia cu 7,2 mil. de dolari. Rușii ajunseseră în Alaska pe la 1732, au omorât aproape toate cele 300.000 de vidre de mare și considerau că viața este prea dură în această regiune. În plus, autoritățile imperiale ruse se temeau că peninsula va fi ocupată de Marea Britanie. La prețurile din 2016, Alaska a fost vândută cu suma de 105 milioane de dolari.

Marea Britanie cere divorțul

29 martie 2017: Premierul britanic Theresa May a semnat scrisoarea oficială pentru activarea Articolului 50 al Tratatului de la Lisabona, declanșând astfel procedura formală de separare a Marii Britanii de Uniunea Europeană. Dar detaliile divorțului nu au fost convenite până acum, așa că May a cerut o prelungire.

PRIMUL RADIO DE SPORT DIN ROMÂNIA

Bucureşti: 105.8 FM

Botoşani: 91.1 FM

Braşov: 96.4 FM

Drăgăşani: 88.0 FM

Făgăraş: 90.90 FM

Focşani: 102.0 FM

Galaţi: 87.7 FM

Predeal: 101.1 FM

Rupea: 90.3 FM

Severin: 97.9 FM

Slatina: 92.4 FM

Victoria: 92.8 FM

Zărneşti: 88.2 FM

WWW.SPTFM.RO

ABONEAZĂ-TE!

MODALITĂȚI DE ABONARE:

- Online, prin card, la www.newsweek.ro/abonamente
- Prin ordin de plată în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: 38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor
- La toate oficiile poștale
- La firmele de abonamente:
  - Manpress Distribution București
  - Callispe S.R.L. Ploiești
  - Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente *Newsweek România*:
- E-mail: abonamente@newsweek.ro,
- Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 și 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteți talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

PLATA SE VA EFECTUA PÂNĂ LA DATA DE 25 A LUNII ÎN CURS PENTRU CA LIVRAREA ABONAMENTULUI SĂ ÎNCEAPĂ DE LA DATA DE 1 A LUNII URMĂTOARE. DACĂ PLATA SE EFECTUEAZĂ DUPĂ DATA DE 25, DATA DE ÎNCEPUT A ABONAMENTULUI SE DECALEAZĂ CU O LUNĂ.

Talon de abonament

ROMANIA Newsweek

Nume, prenume .....
Str..... Nr....., Bl....., Sc....., Et....., Ap.....
Localitate ..... Județ / Sector .....
Cod poștal..... Telefon..... E-mail.....

Am achitat suma de ..... lei cu ordin de plata nr. ..... din data .....
către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal 38847674, în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor.

Abonamentul va începe din luna .....

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicație și livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poștei Române sau firmei de distribuție care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-ați abonat și să vă ținem la curent cu diverse informații despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriți aceasta, bifați ☐ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiați de dreptul de acces, de intervenție asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveți dreptul să vă opuneți prelucrării datelor personale care vă privesc și să solicitați ștergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteți adresa cu o cerere scrisă, datată și semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiției.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal și să le dezvăluie terților conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări și să solicit ștergerea datelor adresându-mă societății NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A) CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPARĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B) PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sectorul 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

REDUCERE de până la 20% față de prețul revistei la chioșc

Tip abonament \ Perioada	1 lună	3 luni	6 luni	12 luni
PRINT (revista tipărită; acces parțial online; newsletter)		**139lei**	**259lei**	**499lei**
PRINT + DIGITAL (revista tipărită; acces total online, inclusiv arhivă; newsletter)		**169lei**	**319lei**	**619lei**
DIGITAL (acces total online,inclusiv arhivă; newsletter)	**18lei**	**49lei**	**89lei**	**169lei**

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă. Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele **0374.00.23.81 / 0374.00.23.82** sau prin e-mail, la adresa: **abonamente@newsweek.ro.**

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE ROMÂNIA

CYPRUS CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Forum de afaceri

ROMÂNIA – CIPRU

2 aprilie 2019, Radisson Blu, București

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2026

AVENTURA

SCORPIONUL

COLECȚIA SFINX

fondată în 1895 bpt serie nouă

COLECȚIA SFINX